

68. évf., 2014. V. 22., 19. szám

Jó Pajtás

Ára 50 dinár

BEMUTATJUK TEHETSÉGEINKET:

Virág Anna

Fotó: Ótos András

Virág Anna fuvolajátéka a szabadkai Városházán

Kistehetségeket, ígéretes tehetségeket és kiváló tehetségeket díjazott a Vajdasági Tehetségsegítő Tanács. Immár második éve. A kiemelkedő teljesítményű magyar diákok március 14-én a szabadkai régi Városháza dísztermében vették át az elismeréseket. Az idei felhívásra 152 jelölés érkezett, persze a díjat jóval kevesebben kaphatták meg. Mi sorra vesszük – sajnos figyelmünk nem tud épp mindenkire kiterjedni –, azokat az általános iskolásokat, akiket a tanács a kistehetségek közé sorolt.

Címlapunkon **Virág Anna** adai nyolcadikost látjátok. Szép hangzású nevével lapunk hasábjain találkozhattatok már, hisz nem idegen tőle a betűvetés. Viszont a szabadkai ünnepélyes díjkiosztón alkalmunk volt hallani gyönyörű fuvolajátékát, és ennek hatására eltörpült az összes többi képessége. A kimagasló díjat mindenestre zenei kategóriában nyerte el.

Anna az adai Cseh Károly iskola idei végzőse. Tanulmányait Szegeden szeretné folytatni, zenei szakon. Aki hallotta őt fuvolázni,

A zene szárnyán

Bemutatjuk tehetségeinket: Virág Anna

nem csodálkozik ezen a választáson, a laikusnak is világos, hogy tehetséggel van dolga. Ezt ismerte fel a tanács, noha a felterjesztés alkalmával egy egész sor korábban elnyert díjjal „igazolták” Anna tehetségét. A meg lehetőségen hosszú felsorolásból a belgrádi Davorin Jenko versenyen elért III. helyezést jegyeztem meg csupán, szégyenszemre.

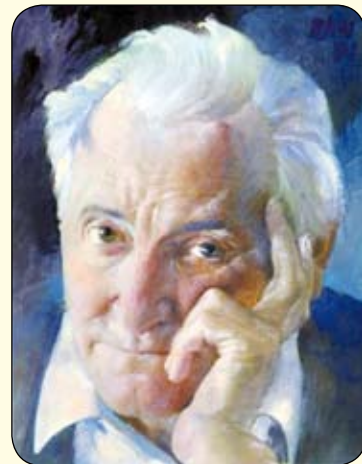
Mégis, később, amikor Annával beszélgettem, arról győződtem meg, hogy tényleg nem a díjakon van a hangsúly. Ő egy valódi művészember, művészpálánta, akinek nem a díjak a fontosak, hanem az önkifejezés. Nála hatalmas szerepet játszik az, hogy kifejezze érzelmeit, s hogy ezt versírással, énekkel vagy hangszer-megszólaltatással éri el, másodlagos. Sokoldalúsága miatt minden percét igyekszik hasznosan tölteni, még akkor is, ha a napi iskolai kötelezettségek mellett az adai Bartók Béla Alsófokú Zeneiskolában sok feladata van. Zongora-, fuvolagyakorlatok várják, de, mint mondja, kedves tanárnője, Jelena Erdeljan is, akinek a legtöbbet köszönhet.

– Ő szerettette meg velem a fuvolát. És nemcsak velem, sok adai diák példaképe, inspirálója a tanárnő – vallotta, amikor az eszményképéről kérdeztem.

Persze Anna is elbúcsúzott a több mint fél évszázada jól működő adai alsófokú zeneiskolától, de mégis sokat jelent számára, mert itt alapozta meg zenei tudását, lehet a jövőjét is. Hét éven keresztül itt szívta magába az alapokat, s ez idő alatt szert tehetett a zene adta különleges szenzibilitásra. Május lévén, a nyolcadikosok már az általános iskolától is búcsúznak, közöttük Anna is. Zenei

tanulmányaitól azonban nem válik meg. Ehhez kívánunk neki sikert, mert úgy jó, ha álmunk teljesülnek. Márpedig mi lenne egy tehetséges fuvolázó diák álma, ha nem a szimfonikus zenekar?

**Nagy Magdolna
Fotó: Ótos András**

Kányádi Sándor

Nyári alma ül a fán

*Nyári alma ül a fán,
fa alatt egy kisleány.
Néz a kislány föl a fára,
s le az alma a kislányra.
Nézi egymást mosolyogva:
lány az almát, lányt az alma.
Gondolkozik, mit tehetne,
áll a kislány lábujjhegyre,
nyúlánkozik, ágaskodik,
ugrik, toppan, kapaszkodik.
De az alma meg sem moccan,
csak mosolyog a magasban.
És a kislány pityeregve
csüccsen, huppan le a gyepre.
Lomb közt szellő szundít csendben,
de a sírásra fölserken,
sajnálkozva néz a lányra,
és az ágat meglóbálja.
S hull az alma, öröme,
pont a kislány kötőjébe.*

(Kányádi Sándor erdélyi származású költőt a múlt héten köszöntötték barátai, pályatársai és tisztelői 85. születésnapja alkalmából a budapesti Petőfi Irodalmi Múzeumban.)

Több mint 700-an az ÁMV-n

Az elmúlt hétvégén több mint hétszáz diák gyűlt össze Szabadkán a XIII. Általános Iskolások Művészeti Vetélkedőjén, a mind népszerűbb ÁMV-n. A rendezvényt épp a tömegességre való tekintettel több helyszínen: a Majsai Úti Általános Iskolában, a Zeneiskolában, az Ivan Goran Kovačić Általános Iskolában és a Mladost Művelődési Házban bonyolították le.

A Szerbiai Oktatási Minisztérium által elismert vetélkedőt az Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesülete szervezte. A rendezvényről és az ideai ÁMV-díjazottjairól következő számunkban számolunk be.

Ismét Diákolimpia

Negyed évszázados kihagyás után szervezték meg újra Vajdaságban az általános iskolások Diákolimpiáját. Zombor volt a házigazdája a múlt hétvégén lebonyolított rendkívül tömeges sportrendezvénynek, melyen 130 vajdasági általános iskola képviseltette magát számos ígéretes, tehetséges tanulóval, akiket tornatanárai, edzőik is elkísértek a versenyre.

Ez volt a 7. Diákolimpia Vajdaság sporttörténetében, az iskolai sportot kiemelten támogató tartományi titkárság szándéka pedig az, hogy a jövőben a középiskolás korosztályt is bevonják.

Nem fogsz unatkozni, az biztos!

Bácskossuthfalván/Moravicán az idén is izgalmasnak ígérkezik a nyár

Nem is annyira egyszerű a bennünket körülvevő világot megérteni, és főképp megértetni a világgal, hogy mit akarunk. A kamaszkor szép, de nehéz is. Különösen akkor, ha nem kapod meg azt a segítséget és figyelmet, amit joggal elvársz a környezetedtől. Ilyenkor nagyon jól jönne egy sziget, ahol megértenek, ahol tudják, mi jó neked – ezekkel a gondolatokkal hirdették meg immár 11. alkalommal a bácskossuthfalvi Kamasztábort, melyet az idén július 13-a és 20-a között rendeznek meg az Id. Kovács Gyula Általános Iskolában. A tábort 7. osztályosoktól 19 éves korig ajánlják. Milyen tartalmakat kínálnak? Hiphoppotánc, Spanyol nyelv, Fitnesztábor, Foci, nemcsak kezdőknek, Önismereti képzés, Ijászat. A tábort kiemelt jelentőségű rendezvénné nyilvánította a Magyar Nemzeti Tanács.

Ugyanezen a héten tartják meg a 15. Ügyesség- és készségfejlesztő Játéktábort 1-8. osztályosoknak. Ez a tábor korántsem csak játék, noha egy hétig tartó szüntelen játék vár a Játéktáborban. Nincs iskolai fegyelem, unatkozás, hanem különleges játékok várnak, amelyekkel máshol biztosan nem találkozol. És minden évben más.

A bácskossuthfalvi táborozásokat meghatózó MIT-tábort ugyancsak július 13-20-a között rendezik meg, immár 22. alkalommal. A tehetséggondozó tábor a szakterületek egész sorát kínálja. Biztosan talál mindenki érdeklődésének megfelelő témát. Szakemberek foglalkoznak a résztvevőkkel, akik bevezetnek a választott tudományág rejtelseibe. Megmu-

tatják azokat az érdekességeket és összefüggéseket, amelyekről eddig még nem is hallottál, vagy ha mégis, akkor nem voltak eléggé érthetőek. Ez a birodalom végtelen. A MIT-táborban nem fogsz unatkozni – ez biztos! Benne maketkezés, hiphop, kézműves, természetbúvár, teke, sok-sok új barát – igéri Besnyi Szabolcs táborvezető, tréner, animátor. Mintegy háromszáz résztvevőre számítanak aaz idén is, tudtuk meg továbbá. Véleményünk szerint a tábor sokkal több oktatási és nevelési lehetőséget hordoz magában, mint egy délutáni iskolai program, egy háromnapos osztálykirándulás, vagy a kéthetente megrendezésre kerülő egyórás szakkör. Hiszen a nap minden órájában és a hét minden napján foglalkozni tudunk a gyerekekkel. Élmenyt, tapasztalási lehetőséget és tanulást nyújtunk számukra.

– Tudjuk, hogy ha mi nem biztosítunk tartalmas és érdekes programot, akkor a gyerekek fognak maguknak programot kitalálni. Az oktatási és nevelési célokon kívül a különbség az, hogy az általunk nyújtott programot többszörösen átgondoltuk, külön figyelmet fordítva az esetleges biztonsági kockázatokra, míg a gyerekek „programjai” hirtelen ötletektől vezéreltek, és sokszor a tudtunk nélkül zajlanak. Éppen ezért kötelességünknek érezzük, hogy életkori sajátosságaiknak megfelelő, folyamatos elfoglaltságot nyújtsunk a táborlakók számára. Ügyelve arra, hogy minden program a résztvevőknek és a rendezőknek egyaránt a maximális fizikai, lelki és érzelmi biztonságot nyújtsa. Felkészülve arra, hogy mit kell tennünk abban az esetben, ha mégis megtörténne a

baj. Fontosnak tartjuk, hogy a tábor minden egyes programja, az ébresztőtől a takarodóig a fergeteges szórakozás mellett új ismereteket kínáljon a résztvevők számára. Célunk, hogy a lehető legtöbb tulajdonságukban fejleszteni tudjuk a gyerekeket – árulta el Besnyi Szabolcs.

S ami még fontos: Bácskossuthfalván leghatékonyabbnak a saját tapasztalat útján szerzett tudást tartják, hiszen sokkal mélyebben és tartósabban marad meg a tapasztalt tudás, mint az, amit csak látunk vagy hallunk.

– Éppen ezért tábori programjaink során is igyekszünk olyan tanulási szituációkat teremteni, ahol a résztvevő saját élményű tudást kaphat. Gyakran olyan körülmények közt, amivel a gyerekek nagy többsége sem otthon, sem az iskolában, sem pedig a számítógép nyújtotta hálózat világában nem találkozhat. Törekedve arra, hogy a komfortzónából a tanulási zónába mozdítsuk őket.

N-a

**EGYSZER VOLT EGY CSALÁD
– A JÓ PAJTÁS FOGALMAZÁSÍRÓ-
PÁLYÁZATA**

Az én családom

Az én családom háromtagú. De mégis jól érezzük magunkat.

Nem tudom, bővül-e még a szűkebb családom. Nem ebben a formában is tökéletes.

A legjobban a téli napokat szeretem. Miért? Azért, mert akkor apukám nem dolgozik. Ekkor minden este összegyűlünk. Együtt játszunk a Rummikub nevű játékot. Ilyenkor mindenki jól érzi magát. Én azért is szeretem, mert kint hideg van, és egy forró csoki mellett bent a meleg szobában teljes a hangulat.

Tavasszal már ritkábban tudunk együtt lenni. Ám ha tudunk, akkor kiülünk az erkélyre. Ott anyukám és apukám a kávé mellett elmondja az időszerű híreket, persze kizárólag én utánam. Én az iskoláról szoktam mesélni. Ezeket a napokat is szeretem, mivel a családi beszélgetést követően apukámmal focizunk, vagy a kutyánkkal játszunk. Néha anyukám is beszáll.

Az együtt töltött idő nyáron még ritkább. A nyaralást azért nem hagyjuk ki.

Ősszel az apukámmal eltöltött időszakot szeretem. Ha megy a határba a termést betakarítani, én is vele tartok. Anyukámmal pedig hangulatosak a közös beszélgetések és viccelődések.

Ezeket a közös, meghitt napokat nem fogom elfelejteni soha, de soha. A család az első.

Kubicsek Anett, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Doroszló

Várjuk munkáitokat!

A nyeremények sem maradnak el

Pályázatunkkal szeretnénk veletek közösen megkeresni és megtalálni a választ a következő kérdésekre: milyen szerepet tölt be a család az életetekben; miért jó, ha van testvérünk, vagy vannak testvéreink; miért tiszteltek a szüleiteket, illetve, ha tehetnétek, mit változtatnátok meg rajtuk; vajon a nagyszülőkkel, rokonsággal hogyan tartjátok a kapcsolatot; ti milyen családot szeretnétek egyszer magatoknak...

Pályázatunk ebben a tanévben, de a következő tanév első negyedében is nyitva fog állni előttetek. 2014. november 10-éig fogadjuk a fogalmazásokat, melyeket lapunkban is megjelentetünk. Amennyiben túl sok fogalmazás érkezne, válogatáshoz leszünk kénytelenek folyamodni. December elején szakmai zsűri értékeli a teljesítményt, a legsikeresebb munkák szerzőit jutalomban részesítjük. Az ünnepélyes díjkiosztót a 2014/15-ös tanév első félévének vége előtt, tehát karácsony előtt szervezzük meg. Az első három helyezett nyereményben részesül. Ők az óbecsei Than Emlékházba látogathatnak el négy főre szóló családi belépővel, de könyvajándékra, és talán másra is számíthatnak.

Munkáitokat a következő címre várjuk: Jó Pajtás (Fogalmazásíró-pályázat), 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., vagy a következő e-mail címre: jopajtas.szerk@magyar-szo.com – a tárgyban kérjük tüntessék fel: pályázat.

Sok sikert kívánunk!

Táborozz velünk! Még mindig nyerhetsz!

Három tábor is helyet kínált az idei nyárra a Jó Pajtás szerencsés olvasóinak: közöttük a temerini Falco Természetkedvelők Egyesülete kettőt, a kishegyesi Kátai-tanya hármát, valamint a hajdújárás-nosza Róka-tanya egyet. Mint arról korábbi számainkban értesülhettetek, május 22-éig várjuk a jelentkezéseket a Falco környezetvédelmi-természetbarát táborba, és május 29-éig a másik kettőbe. A szerencsés nyertesek nevét a Falco esetében május 29-én, a Kátai- és a Róka-tanya esetében pedig június 5-én tesszük közzé.

Jelentkezzetek! Címünk: Jó Pajtás, 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., vagy e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.com

Augusztus 10-étől Falco-tábor

A tíz évvel ezelőtt alapított temerini Falco Természetkedvelők Egyesülete amellett, hogy évről évre táborot szervez, egész évben is igyekszik népszerűsíteni a természeti értékeinket. Ha szükség mutatkozik rá, aktívan kiveszi részét a természeti kincsek védelmében, ha kell, fásítási akciót szervez, ha kell, madáretetőket helyez el a településekben vagy környékükön. A táborba általában negyven-ötven általános iskolás jelentkezik. Tavaly például negyvenen hallgatták figyelemmel a különféle előadásokat, és vettek részt a foglalkozásokon, a műhelymunkákban. Az idén augusztus 10-én, vasárnap délután várják az érkezőket, egy héttel később, vasárnap délelőtt pedig sátrat bontanak. Balogh István, a temerini egyesület vezetője és a tábor szervezője mellett a szakmai előadók között lesznek Kocsicska Csaba, Zelenka Angéla és Nagy Imre. A korábbi táborozók jól ismerik őket. Akik szeretnének eljutni a táborba, Balogh Istvánnal jelentkezzenek a 063/82-23-211-es telefonszámon.

A kishegyesi Kátai-tanya idei programja:

- 2014. június 16–21.: Ovis tábor
- 2014. június 23–28.: Kézműves tábor
- 2014. június 30.–július 5.: Lovas tábor + Fényképésztábor
- 2014. július 9–13.: Vajdasági Szabadegyetem – VIFÓ
- 2014. július 14–19.: Firka tábor és Önismereti boldogságtábor & Zsebpénz-tábor... avagy tinibefektető leszek
- 2014. július 21–28.: Sporttábor
- 2014. július 28.–augusztus 2.: Angoltábor
- 2014. augusztus 4–9.: Nagycsaládos tábor
- 2014. augusztus 9–16.: Szép Szó tábor
- 2014. augusztus 18–23.: Zöld tábor
- 2014. Hazavárási tábor családoknak

Aki szeretné hasznosan és szórakozva eltölteni a nyári szünet egy hétét, jelentkezzen a 024/731-222-es telefonszámon. A tanyáról sok mindent megtudhattok a katai.rs honlapon.

Vakáció a Róka-tanyán

Tanyasi vakáció – XX. TÓPARTI TÁBOR

Helyszín: Hajdújárás–Nosza, Róka-tanya

Unod már a Facebookot? Végigjátszottad már az összes videojátékot? Kipihennéd a sulis fáradalmaidat? Van egy tippünk!!! Táborozz velünk! Várunk, ha: erősíteni akarod a barátságaidat, újakat szeretnél kötni, szereted a játékot, szeretsz a természetben. Mert ezúttal sem maradhatnak el a kézműves foglalkozások, a mindennapi lubickolás a Ludasi-tóban, a tábor-tűz, játék: kiütőcske, sárkányeregetés, asztalitenisz, foci, csocsó, horgászat, barangolások.

Időpont: június 29.–július 5. (általános iskolások részére).

A táborozás díja: 6000 dinár.

Érdeklődni, bejelentkezni: 024/541-686, 024/596-064, 060/3315776

vagy: marticske@gmail.com, h.istvan@open.telekom.rs

Aranytorkú gyermektenorok

Óbecsei siker a Szólj, síp, szólj! népzenei vetélkedőn

Az Újvidéken megrendezett *Szólj, síp, szólj!* népzenei vetélkedőn az idén több mint négyszázan léptek fel. Az általános iskolás korosztályúak négy kategóriában versengtek: énekszóló, énekcsoport, hangszer szóló és kiségyüttes. A versenyzők között volt az óbecsei **Lengyel László** és **Fenyvesi Zénó**, a Petőfi Sándor iskola tanulói, akik arany oklevélben részesültek. Aranytorkú gyermektenorok, írta róluk *Jódal Rózsa* író a Facebookon.

Laci harmadikos, tanító nénije, *Palotás Alexandra* elmondása szerint a matematikát is olyan jól tudja, mint ahogyan énekel. Színkitűnő tanuló. Szívesen mesél a versenyről, az éneklésről, a tehetségéről.

– A dédnagyapám híres énekes volt, Vajdaságban mindenfelé ismerték – meséli Laci. – Őt is Lengyel Lászlónak hívták. Tehát volt kitől örökölni a tehetséget. Zénóval már elsős korom óta részt veszünk a Szólj síp, szólj! népzenei vetélkedőn. Eddig ezüst- és bronzérmet kaptunk, s meglepetésünkre most aranyérmekben részesültünk.

– Mit énekeltek?

– Rábaközi dalokat adtunk elő. Balázs, az oktatónk választja a dalokat, eléneklí őket, s ha tetszik nekünk, megtanuljuk. Ha nem, másikat választ. Nagyon szeretek énekelni, engem mindig fölvidít a dal. Nagy élmény volt, amikor verseny után, a díjkiosztáskor még Csizmadia Anna, a Fölszállott a páva tavalyi győztese is gratulált.

– Néptáncolsz is?

– Táncolni is szeretek, ez a hobbim. Meg az olvasás. A könyvtárból kölcsönzöm a könyveket, sokat olvasok. Örül is ennek a mamám, aki magyartanár. Ha a felsős testvérem meghozza a Jó Pajtást, azt is át szoktam nézni.

Zénó negyedikes. Tanító nénije, *Hain Tünde* csak dicsérni tudja, ugyanis jó képességű, kitűnő tanuló.

Mint mindig, most is mosolyog, amikor arról faggatom, miért is jó kultúrkörösnek lenni, versenyre menni, táncolni, énekelni... Meg persze aranyérmet nyerni.

– Nagyon szeretek énekelni, táncolni – mondja Zénó –, negyedik éve veszek részt a Szólj, síp, szólj! népzenei vetélkedőn. Minden alkalommal szép eredményt értünk el, voltunk ezüst- és bronzérmesek is. Szeretek a próbákra is eljárni, nekem az kikapcsolódás, szórakozás.

– Szép népviseletben léptetek föl.

– Igen, ez az én ruhám, ha kinövöm, mindig újat varratunk. Ugyanis már hét

Laci és Zénó díjazott fellépése az M Stúdióban

éve tagja vagyok a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör néptáncoscsoportjának.

– Milyen érzés aranyérmesnek lenni?

– Nagyon jó, mikor felmentünk a színpadra, s a kezünkben volt a díszoklevél, vagy negyed óráig csak mosolyogtam. Aztán is, amikor hazafelé tartottunk a busszal, csak nevetgéltem jókedvemben.

– Biztos sokan gratuláltak.

– Igen, először **Cseszák Balázs**, az oktatónk, majd anya, mert ő mindig elkísér a versenyekre. Meg hát mindenki.

– Van példakép, akihez szeretnél hasonlítani?

– Nekem Balázs a példaképem, hisz nagyon szépen énekel, meg sokat foglalkozik velem, velünk. Mindig megvendégel bennünket, ha szép eredményt érünk el egy versenyen. Most is fagyizni vitt minket.

– Hegedülsz is.

– Igen, a testvérem, aki már hetedikes, hegedül, és nekem is megtetszett ez a hangszer, ezért választottam, mikor anya megkérdezte, akarok-e zeneiskolába menni. Ugyanis ő is hegedül.

– A sok próba mellett jut idő szórakozásra, játszásra?

– Igen, szeretek focizni, számítógépezni, biciklizni, meg eljárak a karikatúra-szacsoporthoz is. Újabban kick boxolok is.

– Mit üzensz a Jó Pajtás olvasóinak?

– A testvérem olvassa a lapot, és én is át szoktam lapozni, habár még csak negyedikes vagyok. Azt üzenem, hogy ha lehetőségük van, járjanak el néptáncolni, énekelni.

Koncz Erzsébet

Régen a takács szőtte a kelmét, a szabó varrt belőle ruhát; a tímár cse-rezte a bőrt, amiből a szűcs bundát, a csizmadia, a varga cipőt készített. Mára mindezek a mesterségek beolvadtak az egyforma áruk tömegét ontó gyárakba. Alig akad már a szakma minden csinját-bínját ismerő szabómester, varrónó. Te nem szeretnél az lenni? Vagy miközben ruhát varrsz a babáidnak, arról álmodsz, hogy híres divattervező leszel?

A szabás-varrás jó ideje nem tartozik a divatszakmák közé. A nyolcvanas évek végéig még csak adódott elhelyezkedési lehetőség, azóta alaposan megfogyatkozott a varrodák, készruhagyárak száma, így a szakközépiskolákban is mind ritkábban nyitnak ilyen szakot. Nincs érdeklődés a tanulók részéről, minthogy megélni sem lehet belőle. Nagyon-nagyon kevesen magánvállalkozóként foglalkoznak szabással-varrással, nagyobb helyiségekben divatszalonnal is találkozunk, de ez ritkaszámba megy.

Egyénre szabni – ez a cél

Pedig nem is olyan régen a varrás még egyértelműen költségkímélő volt. Aztán mindent elárasztott az olcsó, távol-keleti tömegáru, és azóta legtöbb ruhát nem éri meg varratni, sokkal olcsóbb készen megvenni. Mégis, aki igényesen akar öltözködni, előbb-utóbb felkeresi a varrónót. S ez az, ami felbátoríthatja mindazokat, akik sze-

Szakközépiskolások a varrodában

Pályaválasztók, figyeltem!

Szabni, varrni jó

retnek varrni, ruhát tervezni, kreálni. Lehet, hogy nem kellene elfordulniuk a szakma kitanulásának gondolatától, hiszen ha jó szakemberek lesznek, talán munka, megélhetés is adódik számukra.

A múltba tekintve a kolozsvári Napsugár gyermeklap összeállítása szerint a legtöbb kultúrában az asszonyok dolga volt az öltözék előállítás. Az inkák, akiket a legenda szerint a pókasszony tanított meg szőni, még ma is a földön ülve, függőleges keretre feszítve szövik élénk színek és mértani minták üzenetét hordozó, lámagyapjú posztójukat.

A madagaszkári lányok a Nephila nevű pók fonalából szőnek fényes, tartós, pillekönnyű kelmét. A selyemhernyó szálából szőtt leheletfinom selyem készítésének titkát a kínaiak 4500 éve fedezték fel, és hétpecsétetes titokként őrizték évezredekken keresztül. Ismerték a szövőszéket, a vízzel hajtott rokkát és az ollót is. A fáraók Egyiptomában egyszerű és kényelmetlen sző-

vőlapon készült az áttetsző, fehér vászon. A szegények csak ágyékkötőt, a gazdag férfiak elől megkötött szoknyát, vállgallért, a hölgyek egy beszabott, mell alatt megcsomózott ruhát viseltek. A görög, a római, az indiai szabómesterek nem bibelődtek sokat a szabásmintákkal. A khitón, a tóga, a lepel, a szári egyetlen hosszú darabból állt, különbözőképpen a testre tekerve, bogozva. A nadrágot az ázsiai népek, köztük a magyarok ismertették meg a világgal. De a hímzés őshazája is Ázsia, a rómaiak opus barbaricumnak, barbár munkának hívták, a nadrágot pedig barbár viseletnek...

Megfigyelhetitek, hogy egyetlen nagy masszává összeolvadó világunkban néhány divattervező dönti el, hogy mit viseljen az emberiség. A gyárak meg ontják a krajcáros „divatcuccot”, hogy havonta „trendit” vehessen, aki az árral akar úszni. A kifizető fényzónében inkább meghökkentő, mint szép, és legtöbbször viselhetetlen ruhakölteményekben billegnek a kötelezően sovány, farcú modellek. Nem lenne jobb megtanulni szabni, varrni, olyan ruhát tervezni magunknak, amiben a saját izlésünk, őseink viselete is benne van?

N-a

A tuskétől a varrógépig

1790-ben Thomas Saint csizmavarró gépet, 1810-ben Balthasar Krems harisnyakötő gépet, 1820-ban Thimmonier fából faragott varrógépet készített. W. Hunt 1846-ban a tű fokát a hegyére tette, és az alsó szál hurkolását is megoldotta. Howe megépítette az első jól működő varrógépet. Isaac Singer pedig mindezt ötvözve, sorozatban kezdte gyártani később világmárkává lett varrógépét.

Kína Földünk legnépesebb országa, a világ lakosságának körülbelül a negyedét képezi. A sokáig szegény, fejletlen és túlnépesedett állam lassacskán talpra áll, gazdaságának és technológiájának köszönhetően már egyesek a világ vezető szuperhatalmai közé sorolják.

A kínai állam nagyon hosszú múltra tekint vissza. A civilizáció jeleit jóval előbb fellelhetjük ezeken a térségeken, mint például Egyiptomban. Rengeteg találmány is az európaiakhoz éppen a kínaiaktól érkezett, említsük meg csak a puskaport, az iránytűt, de még nagyon sok más is. A papírgyártás Kínában az i. sz. 1. században kezdődött. A híres Selyemút már az ókorban az egyik legfontosabb és legforgalmasabb kereskedelmi útvonalként volt ismert.

A történelmi kutatások kimutatták, hogy már az i. e. 7. évezred táján Kína területén földművelő közösségek alakultak ki.

Konfuciusz

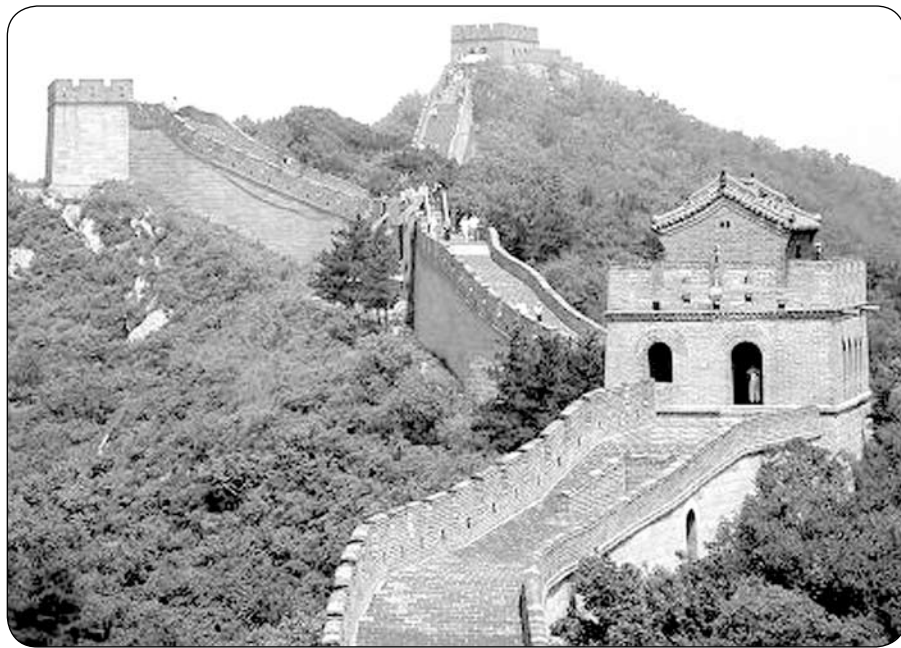
Az állam megszilárdulása a Sang-dinasztia alatt kezdődött, az i. e. 16. és az i. e. 11. század között, amikor az állam a Huang-ho (Sárga-folyó) vidékén helyezkedett el. A székhely Anjang városa volt. Ebben az időben már írás alakult ki Kínában. A kézművesség is fejlődött, például a selyemszövés, fazékkészítés és a bronzöntés. Az i. e. 11. századtól kezdődött a Csou-dinasztia korszaka, és eltartott egészen az i. e. 3. század közepéig, i. e. 256-ig. A dinasztia uralkodói kiterjesztették hatalmukat délre, a Jangce folyó völgyére is.

Később az ország egysége felbomlott, több, egymással rossz viszonyban lévő fejedelemség alakult ki. A helyzet a legrosszabb volt az i. e. 5. és az i. e. 3. század között. Ami azonban jelentős ezekből a zavaros időkből, hogy kialakultak a kínai társadalom alapjait képező eszmerendszerek, a taoizmus és a konfucianizmus, majd a buddhizmus is.

Ósi kínai írás

Az ősi kínai civilizáció

A kínai Nagy Fal

A sok kis kínai állam közül végül a Csin fejedelemség emelkedett ki, amelynek sikerült ismét egyesíteni a birodalmat az i. e. 3. században. A dinasztia leghíresebb uralkodója, Si Huang-ti az első kínai császárként maradt meg a történelemben. Korszerűsítette országát, az újítások közé tartozott az egységes rendszer kialakítása az írásban és a mértékegységekben. A kínai Nagy Falat is ekkor kezdték építeni, elsősorban védőrendszerként a nomád népek támadásaitól. Az építkezésen kb. egymillió ember dolgozott az évtizedek, évszázadok folyamán. Több mint 2400 km hosszú lett, azonban nem minden szakaszán ugyanolyan

építőanyagból készült, sőt a fal magassága és szélessége is eltérő.

Az i. e. 3. század eleje és az i. sz. 3. század között a Han-dinasztia volt hatalmon. A határok déli irányban a Tonkini-öbölhöz terjedtek, és a fontos Selyemút is Kína felügyelete alatt volt.

Később még más uralkodóházak is váltogatták egymást, előbb a Szuj-dinasztia, majd a Tang- és a Sung-dinasztiák, amelyek idejében, a 7. és a 13. század között a kínaiak tovább terjeszkedtek Közép- és Délkelet-Ázsia felé. Kína fénykorát élte.

Az uralkodók mellett nagyon jelentős szerep jutott az ún. mandarinoknak. Ők egyfajta hivatalnoki kart képeztek, és a közigazgatás megszervezésével foglalkoztak.

A mongolok és más nomád törzsek támadásai a 12. és 13. században veszélybe sodorták az országot. Kubiláj mongol kán megalapította a Jüan-dinasztiát, amely 1271-től 1368-ig állt fenn. Ebből az időből származik a főváros áthelyezése a mai Pekingbe, egykori nevén Jencsing.

A többek között drága vázáiról híres Ming-dinasztia 1368 és 1644 között volt hatalmon. A császári palota építése mellett nagyon jelentős kulturális fejlődés ment végbe. A kínai porcelán világhírűvé vált az évszázadok folyamán.

Az utolsó kínai uralkodóház a Csing-dinasztia volt, amely egészen 1912-ig uralkodott. Az országot ekkor, a korábbi forradalmak után, köztársasággá szervezték át. Kína már korábban modernizálódott, felvette a kapcsolatot a nyugati világgal.

A kínai múlttal és hagyományokkal kapcsolatosan mindenféleképp meg kell említenünk Konfuciuszt, a híres bölcs filozófust és gondolkodót. Az i. e. 6. században élt. Konfuciusz megalapozta a kínai kultúra alapjait.

Váza a Ming-dinasztia korából

• Ezen a napon történt • Ezen a napon történt • Ezen a napon történt •

Május 22.

Júlia, Renáta napja.

Júlia: A Júliusz férfinév női párja, amely latin eredetű, egy híres, ősrégi római nemzetség nevéből származik. Jelentése bizonytalan, talán: Jupiter istennek szentelt, vagy: ragyogó.

Renáta: Latin eredetű név, a Renátusz férfinév női párja. Jelentése: újjászülött.

1813. május 22. (201 éve)

Megszületett Richard Wagner német klasszicista zeneszerző. (A bolygó hollandi, Lohengrin, Tannhäuser, Niebelung gyűrűje.)

1867. május 22. (147 éve)

Kossuth megírta híres Cassandra-levelét, amelyben a kiegyezés ellen tiltakozott. A levélben Kossuth kifejtette, hogy amennyiben Magyarország sorsát Ausztriához kötik a kiegyezők (a kevésbé radikális nézeteket valló Deák-kormány), annak végzetes következményei lehetnek Magyarországra nézve.

1930. május 22. (84 éve)

Az első Zeppelin léghajó megérkezett a brazíliai pernambucói légikikötőbe. Az Atlanti-óceánt átszelő utasszállító, amelyet a német Ferdinand Zeppelin gróf szerkesztett 1900-ban, Sevillából indult, és hatvan óra után elért Brazíliába.

1970. május 22. (44 éve)

Megszületett Naomi Campbell topmodell.

Május 23.

Vilmos napja.

Vilmos: A germán eredetű Wilhelm névnek a latinított Vilhelmus formájából származik. Elemeinek jelentése: akarat+(védő)sisak.

1707. május 23. (307 éve)

Megszületett Carl von Linné svéd botanikus, természetbúvár, a növények rendszerezésének kidolgozója.

1848. május 23. (166 éve)

Megszületett Otto Liienthal német mérnök, a vitorlázórepülés úttörője.

1849. május 23. (165 éve)

A felső-sziléziai Grafenbergben megszületett gróf Khuen-Hédervary Károly, aki közel 20 évig horvát-szlavón-dalmát bán volt, majd kétszer is

betöltötte Magyarország miniszterelnöki tisztségét.

1882. május 23. (132 éve)

A Nyugat-Alpok egyik legfontosabb átjárójában, a Szent Gotthárd-hágó alatt megnyílt az Olaszországot Svájcjal összekötő vasútvonal. 1155 m magasságban építették fel, 1234 híd és nyolcvan alagút segítségével.

1951. május 23. (63 éve)

Megszületett Anatolij Karpov sakk-nagymester.

Május 24.

Vince Zsófia napja.

Vince: A Vincentius latin név rövidüléséből származó Vince győztest, győzedelmezt jelent.

Zsófia: Görög eredetű név. Jelentése: bölcsesség.

1819. május 24. (195 éve)

Megszületett Viktória királynő, Nagy-Britannia és Írország uralkodónője, valamint India császárnője, aki Anglia történelmében a leghosszabb ideig uralkodott, 1837-től 1901-ig.

1857. május 24. (157 éve)

Cirill és Metód napja, a bolgár kultúra és művelődés, a szláv írásbeliség és sajtó napja, Konstantin Cirill és bátyja, Metód görög szerzetes hittérítők emlékére.

1999. május 24. (15 éve)

Az európai nemzeti parkok napja.

Május 25.

Orbán, Márkus napja.

Orbán: A latin Urbánus szóból származik. Jelentése: római, finom, művelt, udvarias ember.

Márkus: Latin eredetű név, a Marcus névből ered. Jelentése: Mars hadistenhez tartozó, neki szentelt.

1739. május 25. (275 éve)

Orbán napját ünneplik, akit a szőlészek, kádárok, kocsmárosok patrónusaként tisztelnek. Orbán a fagyos-szentek közé tartozik. Névünnepe, május 25-ét a nyár kezdőnapjának is tartják.

1954. május 25. (60 éve)

Vietnamban meghalt Robert Capa (Friedmann Endre) világhírű magyar riportfotós, haditudósító.

2008. május 25. (6 éve)

Nemzetközi gyermeknap. A világ több országában megtartott ünnep. 1950 óta május utolsó vasárnapján ünnepeljük, a cél ekkor az elmaradt, háború sújtotta országok gyermekeinek megsegítését szolgáló akciók szervezése volt. Ezen a napon sok településen játékos programokat, versenyeket, báb- és színelőadásokat rendeznek a gyermekek számára. Régen nálunk az ifjúság napja volt.

Május 26.

Evelin, Gyöngyvér napja.

Evelin: A francia és az angol Éva név változata. Jelentése: élet, életet adó nő. Más magyarázat szerint a kelta-gael Eiblin név változata. Jelentése: kellemes, kedves, tetszetős, jókedvű.

Gyöngyvér: Arany János névalkotása (Buda halála) a régi magyar Gyöngy-névből. A költő magyarázata szerint a jelentése: gyöngytestvér.

1045. május 26. (969 éve)

Orseolo Péter magyar király felajánlotta az országot III. Henrik német-római császárnak, akitől hűbértokként kapta vissza.

1948. május 26. (66 éve)

Budapestben megszületett Gálvölgyi János Jászai Mari-díjas érdemes színművész. Szerepel a rádióban, a televízióban önálló showműsorai vannak.

1966. május 26. (48 éve)

Meghalt Tamási Áron Kossuth-díjas író, akadémikus. Legnagyobb írói sikerét az Ábel-trilógiával aratta. Írásaiban főként a székely falvak világát, az erdélyi szegénység életét, a megélhetéért az urakkal és a székelyek ügyességét és furfangos észjárását ábrázolta.

1986. május 26. (28 éve)

Az Európai Unió hivatalos zászlaja lett a kék háttéren 12 arany csillaggal díszített lobogó. A háttér a kék eget, a csillagok az európai embereket szimbolizálják. A 12-es számnak nincs köze a tagállamok számához, a teljességet és a tökéletességet jelképezi.

Május 27.

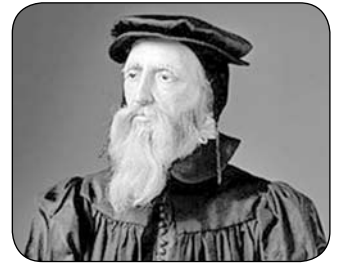
Gyula napja.

Gyula: Régi magyar személynév. A török eredetű gyula méltóságnévből származik, a kazároknál ez volt a valóságos király címe (a társfejedelmek címe: kündü, kende). A honfoglalás korában az ország második legfőbb méltóságát nevezték így. A nevet később azonosították a latin Julius névvel.

1508. május 27. (506 éve)

A horvátországi Zrinben megszületett Zrínyi Miklós horvát-dalmát és szlavón bán, a szigetvári hős, akinek helytállását dedunokája, gróf Zrínyi Miklós énekelte meg Szigeti veszedelem című művében.

1564. május 27. (450 éve)

Meghalt Kálvin János (eredeti nevén: Jean Cauvin) francia-svájci reformátor. 1541-ben lett Genf prédikátora, és haláláig szinte diktatori hatalommal kormányozta a várost. Kálvin elképzelései alapján Genf olyan várossá alakult, amelyben az élet minden területét a reformáció határozta meg. Kálvin tanai még életében elterjedtek Franciaországban, Angliában, Skóciában, Németalföldön, a rajnai Pfalzban és Magyarországon is.

1910. május 27. (104 éve történt)

Baden-Badenben 66 éves korában meghalt Robert Koch Nobel-díjas német bakteriológus, aki felfedezte a tuberkulózisbacilust és a kolera kórokozóját.

Május 28.

Ágoston, Vilma napja.

Ágoston: Latin eredetű név, az Augustus latin név kicsinyítő képzős származékának, az Augustinus névnek a megmagyarosodott alakja. Jelentése: magasztos, fennkölt.

Vilma: Német, latin eredetű név, a Vilhelma rövidülése.

1908. május 28. (106 éve)

Megszületett Ian Fleming angol író, James Bond megalkotója.

1968. május 28. (46 éve)

Melbourne-ben megszületett Kylie Minogue ausztrál énekeső, színésznő (I should be so lucky, Loco-Motion).

1987. május 28. (27 éve)

Mathias Rust, egy 19 éves pilóta magánrepülőgéppel Németországból indulva a moszkvai Vörös téren landolt kijátszva a szovjet légvédelmet.

„Visszavadítják” a bölényeket a Déli-Kárpátokban

A Kárpátokból több mint 200 éve eltűnt, és a jelenleg is bekerített tenyészetekben félszabodon nevelt európai bölények visszavadtítására készülnek Romániában. A WWF Románia és a Rewilding Europe egyesület terve alapján 2014 tavaszán húsz európai bölény (Bison bonasus) érkezett a Déli-Kárpátokban fekvő Szárkó-hegységbe (Munții Țarcu), és a nyár folyamán további tíz állattal bővítik az állományt.

A bölények előbb egy 15 hektáros bekerített területen alkalmazkodhatnak az új környezetükhöz, aztán egy 160 hektáros helyre kerülnek, itt már félszabodon élnek, és ősszel teljesen szabadon engedik őket. A nagy testű növényevők a Szárkó-hegység 59 ezer hektáros Natura 2000-es besorolású területét vehetik birtokba. A WWF Románia közleménye szerint ez lesz a valaha volt legjelentősebb kísérlet a bölények európai visszahonosítására.

A környék lakói turisztikai hasznot remélnek a bölények visszahonosításából. A tervek szerint 2015-ben a Hunyad megyei Poieni (Poieni) falu közelében újabb bölényeket bocsátanak szabadon. A hosszú távú cél az, hogy 2025-ig legkevesebb 500 szabadon élő bölény legyen a Déli-Kárpátokban.

A Kárpátokból 1790-ben pusztult ki az addig szabadon élő bölénypopuláció. Egykori ittlétükre utal, hogy a történelmi Moldva fejedelemségnek bölényfej volt a címerén.

Európában a romániai mellett Lettországon, Litvániában, Fehéroroszországban, Ukrajnában, Lengyelországban, Szlovákiában, Oroszországban és Németországban élnek ezek az állatok. A világon jelenleg 5046 bölényt tartanak számon, de ezek közül csak 3403 él félszabod körülmények között, bekerített területen, és télen etetik őket.

Tudod-e?

Az amerikai bölénnyel annyira közeli rokon az európai, hogy egymás között kereszteződhetnek, és az utódok is képesek tovább szaporodni. Ez alapján egyes kutatók egyetlen fajba vonják össze őket.

Visszajöttek az úrből a magok, de mi történhetett velük?!

Koichi Wakata japán úrhajós 2008–2009-ben nyolc hónapot töltött a Nemzetközi Úrállomáson, ezalatt 4100 alkalommal kerülte meg a Földet. Az úrhajóban Japán különböző vidékeiről származó cseresznyemagok százait vitték magukkal. Köztük egy kultikus matuzsálemi fa magvait is, amely Gifu buddhista temploma mellett áll.

Visszatérve, a magok egy részét laboratóriumban vizsgálták, a többit elültették. Jutott belőlük származási helyükre, az ősi szentély udvarába is. Itt pedig a mag hamar szárba szökött, ami a szerzeteseket igencsak meglepte: az 1250 évesnek tartott fa magvai ugyanis emberemlékezet óta még soha nem hajtottak ki.

Ám az úrben járt mag nemcsak kihajtott, hanem hihetetlen növekedésnek is indult: négyévesen már elérte a több mint négy méteres magasságot. Az idén pedig hirtelen virágba borult, ami újabb csoda, hiszen ez a fajta legkorábban tízévesen hozza az első virágait. A virágok is furcsák, mert kevesebb a szirmuk, mint annak a fának, amelyről szár-

maznak: harminc helyett csak öt. A buddhisták ünnepelnek, míg a kutatók zavarba estek...

A rejtély megoldása azért nehéz, mert nem áll rendelkezésre kontrollcsoport, amelyhez képest mérhető lenne a változás.

Nem zárják ki a keresztbeporzást, de azt sem, hogy a kozmikus sugárzás lehetett a csírázást és a növekedést gyorsító hatással a magra. Tudományos magyarázat nincs, a tudósok tréfásan mondják: kozmikus rejtéllyel állnak szemben.

A képen látható elefántok a Kruger Nemzeti Parkban, a legnagyobb dél-afrikai természetvédelmi területen élnek. Az elefántok igazán szeretik a marula gyümölcsöt, amikor pedig a földre hullik, nem győznek lakmározni belőle. A gyümölcs azonban ilyenkor már túlrett, cukortartalma és az erjedési folyamatok miatt pe-

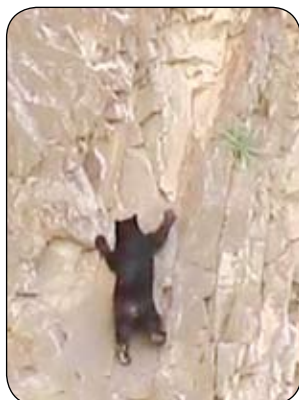
ÁLLATKIRAKAT

Részeg elefántok a Kruger Nemzeti Parkban

dig az alkoholhoz hasonló hatást fejt ki. A mohó elefántok rengeteg érett marulát faltak be, aminek meg is lett a következménye, a becsipett állatok egymásra borulva dőltek ki. A kiselefántoknak még jobban megártott a túlrett gyümölcs. A képet Ross Couper készítette, aki a Singita nevű szafarikat szervező cég túravezetője. „Kicsit félve néztük őket, mert a kiselefántok valóban nagyon részegnek tüntek” – mesélte a Daily Mailnek Couper.

Hegymászó medvék

Manapság nehéz mexikói barna medvéket találni, mert mint oly sok más állat, ők is a kihalás szélére sodródtak az elmúlt évek során, a különböző emberi tevékenységeknek köszönhetően. Igen ritkaságszámba megy, ha valaki mégis megpillantja őket, az pedig még ritkább, ha hegymászás közben látjuk a barna medvéket! Stephanie Latimer kajakozás közben figyelt fel a veszélyeztetett faj két példányára, egy anyamedvére és bocsjára, akik éppen a Santa Elena Canyon egyik sziklafalát mászták meg, hihetetlen ügyességről téve tanúbizonyságot.

Az orchideamanó

Az imádkozó sáskák egy különleges faja az orchideamanó, mely Malajzia, Indonézia és Szumátra esőerdőiben honos. Az imádkozó sáskáknak több mint 2000 különféle faja él világszerte. Az imádkozó sáskák nagy része inkább sárga, zöld vagy barna rejtőszíneket visel. Viszont vannak olyan fajok is, amelyek a színpompás virágok között rejtőzve várják a beporzást végző, gyanútlan prédát. Ezek közé tartozik az orchideamanó is, amely a színpompás orchideák színeit viseli magán.

Az imádkozó sáskákhoz számtalan babona kapcsolódik. Szardínia szigetén például balszerencsét jelent, ha valaki a rovarat megöli, vagy akár csak megérinti. Afrikában viszont éppen ellenkezőleg: nagy szerencse várta, aki hozzáért egy imádkozó sáskához. A Távol-Keleten gyógyhatást is tulajdonítanak neki, még a rovar levedlett bőrének is.

Szerető otthonra talált a kancsal cica

Amikor ezt a kancsal cicát az úton hagyták tulajdonosai, annak esélye, hogy életben marad, egészen kicsi volt. Kaliforniában egy állatmenő központ találta meg, majd ideiglenes gazdája, a macskaőrült Daria Kelly kapta meg. A cica, akinek a szemei enyhén befelé fókuszálnak, most már új életét élvezzi egy igazi átlatbarát oldalán, aki ápolta, amíg vissza nem nyerte egészségét. Az ötéves macska nevét egyrészt a Pulp frontembere, Jarvis

Cocker és a híres Harry Potter karakter, Ron Weasley kereszteszéséből adta neki újdonsült gazdája, Jarvis P. Weasley az átlagtól kissé eltérő cica

először ugyan csak átmeneti vendégnek számított, de annyira a család szívéhez nőtt, hogy végül befogadták, és náluk maradt.

A világ legnagyobb denevércolóniája

A Bracken denevércsarnok Texasban, a Comal régióban található. San Antoniotól nem messze gyűjti magába a barlang a világ legnagyobb denevércolóniáját. Minden év nyarán közel 20 millió denevér költözik Mexikóból Texasba, hogy életet adjanak kicsinyeiknek. Ezek a kicsi lényecskék márciustól októberig minden este elindulnak táplálkozni. Elképesztő látvány, amikor

a barlang nyílásán keresztül elkezdnek kirajzani. Négy órán keresztül folyamatosan áradnak kifelé, hogy szétszéledjenek egy 60 mérföldes körben. A szétszéledést követően 8–12 óra alatt többtonnányi bogarat pusztítanak el a környékről. A denevérek rajzása olyan intenzív, hogy még a radarokon is látni, a hangjuk pedig olyan, mint egy durvább felhőszakadásé.

RÜGYFAKADÁS

Kedvenc színem

*Legszebb szín az ibolyalila,
Kedvenc pólom is ennek árnyalata.
Ha felveszem, és kimegyek az utcára,
Minden ember megcsodálja.*

Barna Liliána, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Színes vers

*Hegyre ült fel most a kék,
majdnem olyan, mint az ég.
Levelekbe szállt a zöld,
telehinti a mezőt,
piros, kék meg sárga
a mezők virága.*

Laták Izabella, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Tavaszi vers

*A nagy réten állok,
messzeségbe látok.
Barátaim jönnek,
és megörvendeztetnek.
Koszorú készül
színes virágokból.
Vígán játszadozunk,
a labda gurul.
A zöld kis tücsök citerázik,
meghajlik a fű, és jól megázik.
Jön a rossz idő!
Harmatos cseppjeivel lehullik a földre,
mint ahogy az ember szeméből kicsordul könnye.*

Németh Andrea, 5. osztály, Nikola Tesla iskola, Újvidék

Tavaszköszöntő

*Itt a tavasz,
A kis kamasz,
Iskolába sosem szalad,
Hanem csak előre halad.*

*Zöld ruháját mutogatja,
Hírnökét a szép tavasznak.
Kalapján a virágok
Díszítik a világot.*

*A parkban fehér az ibolya,
Szagolja őket Viola.
Itt az első tavaszi nap,
Dalolnak a madarak.*

Francia Fábián, 5. osztály, Kis Ferenc iskola, Szilágyi

Szeretek iskolába járni

Az én iskolám a városban van. A környezete nagyon szép és rendezett.

Az udvarában sok fa és egy sziklakert található. Az iskola épülete nagyon régi, két emeletből áll. A mi tantermünk a második emeleten van. Az osztályomban tizenhárman járunk, és nagyon erősek vagyunk a tanulásban. Szeretek ide járni, mert segítőkész barátaim vannak, és nagyon barátságosak. A tanító néink nagyon jó, a legjobb tanító néni.

Ilyen barátok és tanító néni mellett szerintem nincs olyan diák, aki ne szeretne iskolába járni.

Toldi Márk, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Az élet színpadán

Én most valahol a harmadik életszakaszomban vagyok, teli álmokkal, amelyeket remélhetőleg egy napon majd megvalósítok.

Igaz, nem emlékszem, hogy kisdéd koromban milyen élményben részesültem, vagy hogy hogyan töltöttem a mindennapjaimat, csak az iskolába indulásom napjától mostanáig mesélhetem el az életemet.

Sokszor visszaemlékszem, hogy régebben mi volt. Kiskoromban sokat küzdöttem a bronchitisszel, de most már semmi bajom sincsen. Visszaemlékszem, hogy miként is volt első osztályban, és az jut eszembe, hogy az életem milyen gyorsan új szakaszba lépett, és mennyi mindennel kellett küszködnöm. Olyan gyorsan múlik az idő, hogy most már hetedikes vagyok. Az életemben sok jó és rossz dolog is történt. A szüleim már régen elváltak, talán hároméves lehettem, és most apukámmal lakom. Örülök, hogy jó életem van, és annak is örülök, hogy Isten jó hanggal ajándékozott meg. Boldog vagyok azért, mert sok minden megváltozott, hogy Kisoroszon vettünk házat, és örülök annak is, hogy találkoztam a legjobb barátnőmmel.

Másoknak is biztos voltak gondjaik az életükben, nekem például az volt, hogy apukámmal egy ideig egyedül éltünk, ami nagyon nehéz volt, hisz apukám egész nap dolgozott, és engem bábiszitterek vigyáztak. Az volt benne a legrosszabb, hogy apukám ebben a szakaszban nem beszélt anyukámmal, ezért nem szerette volna, ha én találkozom vele, és ez nekem nagyon fájt. Sok idő elteltével találkoztam anyukámmal, apukám újból megnősült, és most van egy nyolcéves mostohatestvérem.

Most jól érzem magam, mert látom, hogy apukám boldog az új feleségével, ezért én is boldog vagyok.

Mostanában eléggé rosszul érzem magam azért, mert a szüleim nem értik meg, hogy miken megyek keresztül. Sokat változtam az évek során, a kinézetem, a viselkedésem..., és ezért nem szoktam erről a szüleimmel beszélni. Ha valamilyen gondom van, bemegegyek a szobámba, és kisirom magam, mert ilyenkor fáj, hogy nem anyuval élek, majd csak amikor lenyugszom, akkor hívom fel anyut, és mesélem el neki a gondjaimat. Sokszor hiányoznak a régi barátaim és a régi otthonom, de biztos vagyok benne, hogy Isten nem hiába küldött ide, biztos vannak neki tervei az életemmel kapcsolatban. Igaz, néha mégis arra gondolok, hogy jobb lenne visszaköltözni a régi házba.

Sokan nem tudják, hogy milyen nehézségeken megyek keresztül mindennap, de erről nem beszélek senkinek, mert szerintem ez nem is érdekel senkit. Apukámmal sokat veszekszem mostanában, mert ha valamiért dühös vagyok rá, azt kívánom, bár csak anyuékkal lakhatnék.

Azt érzem, nemsokára minden jóra fordul, és minden úgy lesz, ahogy azt én elképzeltem.

Madj az idő begyógyítja a sebeimet, és felkészülök arra, hogy az élet új szakaszt nyisson előttem.

Karácsonyi Anita, 7. osztály, Gligorije Popov iskola, Kisorosz

Bajusz Árpád, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Mások álmaiba lopózva

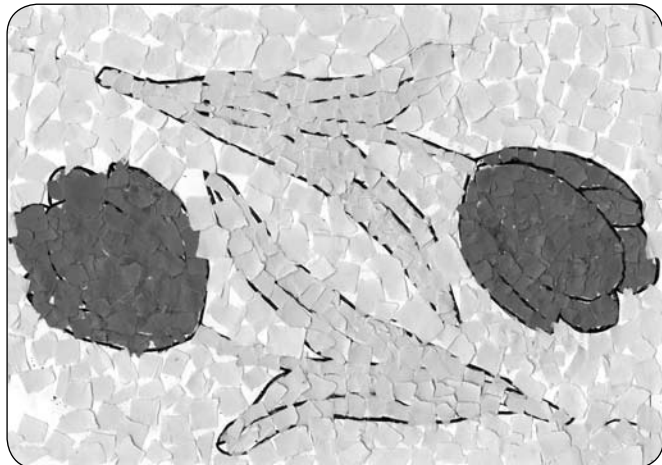
Nemrég eldöntöttem, hogy segítek az álommanónak, mivel ő, sajnos, megbetegedett.

Biztosan érdekel benneteket, ki az a nevezetes álommanó, hát elmondom. Ő az az emberhez hasonlító lény, aki sok kis manó segítségével megpróbálja széppé deríteni az álmunkat. Kedves, okos és jószívű, még ha a megjelenése nem is olyan káprázatos. A trotykos nadrágjában egy kulcsot hord, ezzel nyitja az álom kapuját, egy régi és megsárgult lapot, mellyel bizonyítja, hogy ő a főnöke az álmoknak. Néhány almát is tárol, hogy fölfrissítse magát, amikor a gonosz legyőzi. Na, elkezdem a történetet.

Egy esős és hideg napon levelet kaptam a fővezértől. Elolvastam, zsebbe gyűrtem, és már rohantam a padlásra. Mindenki tudja, ha üzit kapunk valami földön túli lénytől, a padlásra kell szaladni, és az üzenetbe írt szöveget elszavalni vagy eldalolni. No meg is csináltam a tennivalót, és abban a percben kinyílt a kapu, majd beléptem egy ismeretlen, óriási házba, melyben több ezer kismanó dolgozott nagy erővel. Az ámulattól nem is tudtam mit szólni. Csak nézelődtem, mint egy megrémült egérke. Hát míg így csodálkoztam, felém jött az egyik munkás. Kedvesen szólt hozzám, és elmondta, hol pihen a beteg. Én azonnal odasiettem, és megpillantottam a főnök sápadt arcát. Ő elmondta a baját, és megkért, hogy segítek neki. Persze azonnal munkához láttam volna, ha ő nem állított volna meg. A kezembe adta a kulcsot, a megsárgult lapot, meg adott néhány almát is. A lapot meg a kulcsot a zsebembe raktam a levélhez, de az almák nem fértek bele, így hát tarisznyát is kaptam. Végül elindultam. Megint elszavaltam a verset, és már ki is tárult az ajtó. Elővettem a kulcsot, kizártam, majd beléptem egy ismeretlen ember álmába. Egy kicsit nézelődtem, de csakhamar bátorságra kaptam. Az ismeretlen ember álmában szaladt, mint a megvadult oroszlán. Én meg utána rohantam, de mivel messze volt, találtam egy motort, és a szakadékhoz hajtottam. Szétnéztem, kb. 1,5 kilométert kellett még neki szaladnia, hogy ideérjen. Találtam sok óriási kavicsot, és betömtem a lyukat. Elbújtam egy bokor mögé, s vártam, mi lesz. Az üldözőm átszaladt a „hidamon”, s már el is tűnt, valószínűleg felébredt. Az üldöző viszont nem járt ilyen jól. Az ismeretlen embert a bűn zavarta álmában. Sajnos, ez is létezik az életben, s én ma megmentettem valakit tőle. Nemcsak nekünk, egyszerű embereknek van bűnünk, a gonosz is attól szenved. Ez a mai üldöző nem tudta már húzni magával a terhét, s még ha nem is volt duci, leszakadt a sok kavicssal, s megsemmisült. Ekkor én is eltűntem. Otthon találtam magam, és boldog voltam, hogy segíthettem az álommanónak, és újat tanulhattam.

Máskor mégis meggondolom, hogy mikor lépek be egy ilyen kalandozásba....

Bálint Melani, 7. osztály, Miloje Čiplic iskola, Törökbecse

Sztaracsek Loretta, Id. Kovács Gyula iskola, Bácskossuthfalva

RÜGYFAKADÁS

Az adai gyermek egy napja

*„Rettenetes felkelni reggel,
Száz kézzel húz vissza az ágy.
Pilláimon tűszúrások égnek,
Meggyógyulnak, ha lehunytom.”*

Én is körülbelül így éreztem magam, mikor megszólalt reggel a vekker.

Nagy nehezen sikerült elvászorognom a sívítőző órához, hogy kikapcsoljam. A neheze még csak ezután jött. Félálomban hajigáltam bele a könyveket és füzeteket a táskámba, majd a ruhát magamra. A többi már könnyebben ment, fogat mostam, reggeliztem és bekapcsoltam a tévét. Hét óra után anyu felszólítására elindultam az iskolába.

Első óránk matek volt, ahol ellenőrzőt írtunk, úgy érzem, jól sikerült. Második órán, rajzon, festettünk. Majd a nagyszünet következett, én azonban fenn maradtam a tanteremben. Magyaron én helyettesítettem a tanárnőt, mert ő az egyik osztálytársammal az igazgatónál volt. Egy feladatlap kitöltésében segítettem a többieknek. A következő órán Nyugat-Afrikáról tartott előadást Matic tanár. Ez után az óra után is egy hosszabb szünet következett, és most én is lementem, igaz csak az ebédlőbe. Fizikán kikaptuk az ellenőrzőket. Az enyém ötös lett. A zeneóra „sajnálatos módon” elmaradt, így kihasználtuk az alkalmat, és elmentünk uzsonnát venni. Még mindig nem volt vége az óráknak. Tornaóra következett. Röplabdáztunk, de sajnos kikaptunk. Ezt követően páran kórusra mentünk, ahol a Gábor Áron rézagyúja című népdalt tanultuk meg. Kilencedik órán, informatikán prezentációinkat mutattunk be a kedvenc sportolónkról. Ezután VÉGRE hazamentünk. Nemsoká idő, úgy másfél óra állt rendelkezésemre, hogy egy picit lassítsak, megnyugodjak, megpihenjek, lassabban, mélyeket lélegezzek. Odafigyelve, jóízűen egyek. Később még hegedűóra mentem, ahol megdicsért a tanárom, és egy ötöst is kaptam. Ez jólesett. Este a Vadvirágban új táncokat és énekeket tanultunk.

A keddi napom ilyen véget nem érően hosszú. Gyakran úgy élem meg ezt a napot, mintha egy egész hét lenne. Azért úgy néz ki, hogy csak kibírom. Igaz, előre kell készülnöm több tantárgyból is...

Szűgyi Levente, 7. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Levél

Kedves Paula!

Azért írom ezt a levelet, mert hallottam, hogy szeretnél venni egy kiskutyát. Mivel az én kutyámnak nemsokára kölykei lesznek, gondoltam, bemutatom, és ha tetszik, szívesen ajándékozok egyet.

Az anyakutyát Vicsinek hívják. Van egy ikertestvére, ő Dézy. Mivel ikertesők, ezért mindketten négyévesek. A fajtájuk fehér terrier. Hosszú szőrük sok törődést igényel. Imádják, ha fésűvel végigsimítom a hátukon és a hasukon a bundát. Nem szeretik, ha fürdetésre kerül a sor, de mikor megfürdetjük őket, fekete gombszemek csak úgy virítanak a hófehér szőrből.

Útálják a szomszéd macskáit, és persze a többi macskát is, kivéve a Finduszt, akit kicsi koruk óta ismernek. Szerintem Finduszt azért nem bántják, mert ő előbb volt a házban, mint ők, különben már Findusznak is az lett volna a sorsa, ami a szomszéd kiscicáinak, mind a hármat megölték, sőt még a kis vakondot is kiásták a földből, majd az ajtó elé hozták. Ez természetes, hiszen a tenyésztésük célja a rókavadászat.

Amikor hazaérek az iskolából, Vicsi ugatással fogad, ami az öröm jele.

Mindketten imádnivaló kutyusok és remek házörzők is. Kíváncsian várom, mit szólsz az ötletemhez.

Addig is üdvözlöl szerető barátnőd: Corine

Katona Corine, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

RÜGYFAKADÁS

A tükör előtt

Letöröljem a párát a tükörről, vagy inkább maradjon rajta? Így homályosan egész jól nézek ki! Mint egy rejtélyes alak a Skyfallból. Csak egy klasszikus fekete öltöny hiányzik rólam, fehér ing és csokornyak-kendő.

Pára letörölve, álom elillant. És íme, itt vagyok! Lassan a tizennégyet taposom, de simán 15-nek is elmennék. Nézd, ez a magasság nem semmi erre a korra! Borotválkoznom még nem kell, de közelebb hajolva a tükörhöz, úgy látom, hamarosan elkezdhetem. A hajam formájával elégedett vagyok, de azzal, amit eltakar, nem mindig. Tudniillik, az agyam van ott belül, igencsak gyakran elégedetlenkedem a teljesítő-képességem miatt. Megáll, amikor járnia kellene, beszűkül a látóhatárom, ha kacsingatok, akkor huncut fénnel mosolyognak, és ha dühös képet vágok – mint most –, akkor hirtelen sötétek lesznek a szemeim. Mi bajod van már megint? Semmi... Akkor meg vigyorogj már, no! Nem lehet, a kamaszoknak szigorúan világfájdalmas képet kell vágniuk. Lazán kell járkálni fel s alá, és az élet értelmén kell gondolkodniuk. Ja persze...

Én inkább a gépezésen gondolkodom, az élet értelme még várjon rá! Igen, ezzel a gépezéssel néha eléggé kínosan hatok a környezetemre. Házimunkáznom kell – mondja a jó anyám –, és nem lenne rossz, ha férfinak érezném magam, amikor munka van. Tessék? Ezekre a kicsiny vállakra hogyan lehet életveszélyes házi munkákat rakni? Hát van ilyen? Egy ifjú lélek éljen lazábban, a túl sok kötelezettség kimeríti törékeny gyermeki testét. Igazam van, vagy igazam van? Ami a hangomat illeti, hát az kissé furcsa mostanában. Nem biztos, hogy felismerném a saját hangomat, ha felhívnám magamat telefonon. Mutálok, vagy mi a csoda. Különben, szerintem többet kéne mozognom.

Azt mondta anyu a múltkor: „Fiam, menj, játssz valamit a levegőn!” Kimenetem az udvarra, és kockultam a mobilomon. Nem értem, miért ájuldozott? Jééé, most látom, hogy van az orromon két óriás pattanás. Szinte alig látszik tőlük az arcom. Nagyon örülök.

Na csááá, mentem le a tükörről. Húzok oda a gép elé, amíg nem ér haza a Mutter. Csak előbb fújok magamra egy kis dezodort, hogy azt gondolja, letusoltam.

Illés László, 7. osztály, I. G. Kovačič iskola, Szabadka

Tavasz a kertben

Lassan az utolsó hófoltok is eltűnnek a földről. Előbújnak a tavasz hírnökei, a hóvirágok.

Megérkezett a tavasz. A fákon duzzadni kezdtek a rügyek. Különböző rovarok bújnak elő, melyek eddig téli álmukat aludták. Az ablakon, falon legyek élvezik a nap melegét. A föld felett gőz imbolyog, szárad a felszíne. Mint apró tüskék bújnak elő a fűszálak is. A kertben katonás sorban zöldell a vöröshagyma, amit még ősszel ültettünk el. A saláta is szépen zöldell, és szinte napról napra nagyobbak a levelei.

Egyik-másik nemsokára az asztalra kerül a finom sült mellé. Látni már itt-ott vakondtúrást is. Nemsokára lehet ásni, ahol nem ástunk fel ősszel, és kezdődhet a veteményezés. Friss, puha földbe kerülnek a magvak, sorjában. Persze minden növénynek megvan a vetési ideje. Számítani kell arra, hogy még lehetnek éjszakai lehűlések, ami a gyöngye csírának nem tesz jót. Ha elfagy, kárba vész a mag és a munkánk. Bármerre nézek, szinte minden kertben szorgoskodó embereket látok. Van, aki ás, van, aki gereblyéz, simítja, porhanyósítja a földet, vagy éppen magot szór az elkészített sekély árokba, amit a végén majd betakar.

Aki csak teheti, a kertben szorgoskodik, hogy majd később élvezhesse munkája gyümölcsét.

Ladányi Zsombor, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Kedves Pajtások!

Nagyon érdekes következtetésre juthatunk, ha összevetjük a 3.-os **Toldi Márk** (Szeretek iskolába járni) és a 7.-es **Szügyi Levente** (Az adai gyermek egy napja) írását a Rügyfakadás mai kínálattából. Márk fogalmazásának a címe is elárulja az iskolához való viszonyulását. Levente nem lelkesedik ennyire, hisz a 9 tanítási óra egy napra sűrítve nagyon megterhelő, pláne, ha még délutáni elfoglaltság is van. Nem lelkesedik, de nem is panaszkodik, mert a megfeszített munka eredménye: a megérdemelt ötösök tartják benne a lelket. Így a fogalmazás első részében a kamaszra valló lázadó hang fokozatosan változik, s a nehézségeket vállaló fiatal-ember józan gondolatmenetébe olvad.

Figyelmetekbe ajánlom még **Illés László** monológiáját a tükör előtt: a félvállról odamondogató, öniróniával fűszerezett s a nyelvi humor eszközeivel megtűzdelt vallomást. Jó ötlet, hogy az írás bevezető részében még homályos a tükör. Ez nemcsak érdekességként hat, de el is gondolkoztat a „homályos tükör” szerepéről az ember életében.

Karácsonyi Anita befelé fordul, gondolkodó egyéniség. Ami vele és körülötte „Az élet szinpadán” történik, az lelkivilágában csapódik le. És szerencse, hogy a külső történéseket úgy tudja elrendezni gondolataiban, hogy az számára elfogadható legyen, ezért elégedett ember.

Bálint Melani „Mások álmaiba lopózva” szeretne segíteni a bajbajutottakon. Ez nemes szándék, de sajnos, csak képzeletben történhet meg. Mégis van pozitív hozadéka: nagyszerű fogalmazás témája lett.

S ha mindezek után vagy közben **az ötödikesek írásait** is elolvassátok, jó érzéssel tölthet el benneteket a versekből áradó tavaszi hangulat.

Ma a 18. és 19. számba érkezett küldeményeket nyugtázom köszönettel a következőknek:

Ada: Apró Andrea, Apró Zsanett, Bogár Ivett, Búcsú Áron, Cvitkó István (2 írás), Csuvik Sarolta, Gordán Carmen (2 írás), Hajagos Norbert, Horvát Alíz, Klima Döniz, Koós Enikő, Kovács Virág, Könyves Fanni, Kőrösi Kitti, Kubina Mollí, Lajkó Csenge, Lajkó Réka, Lárba Nikola, Miklós Tímea, Nagy Abonyi Krisztina, Nagy Edina, Rigó Kitti (2 írás), Szécsényi Kata, Tóbiás Alexandra, Tóbiás Bettina, Torma Balázs, Tormás Tamás (2 írás), Tóth Ádám, Vastag Krisztina (2 írás), Vastag Nikolett (2 írás), Véber Amarilla (2 írás), Virág Anna, Virág Henrietta és Vuletić Viktor;

Budiszava: Csévári Roland, Forró Attila, Márki Anetta, Szabó Oszkár; rajzot küldött: Csévári Roland és Szabó Oszkár;

Csantavér: Anitics Szuzanna, Barna Liliána, Csesznák Zoltán, Csepella Máté, Dér Ákos, Fehér Melitta (2 írás), Huszár Ádám, Huszta Henrietta, Körmös Enikő, Ladányi Zsombor, Lalić I. Izolda, Mecserik Jancsi, Mecserik Vivien, Milovánovity Deján, Nagy Roland, Patócs Fanni, Sinkovics Eleonóra, Sinkovics Sztella (2 írás), Vörös Friderika;

Magyarkanizsa: Bajusz Árpád 2 rajzot küldött;

Szabadka, Jovan Jovanović Zmaj iskola: Göncöl Andor, Kovács Laura és Vučelić Vanja; **Ivan Goran Kovačič iskola:** Bálint Beáta, Dózsa Petra, Illés László, Kovács Afrodita és Nagy Angelika; **Széchenyi István iskola:** Gubik Laura, Rákóci Anasztázia és Varga Anna;

Padé: Pásztor Edina;

Topolya, Nikola Tesla iskola: Ágoston Viktor, Sütő Rebeka, Torda Tamás;

Újvidék, Nikola Tesla iskola: Németh Andrea.

És tavaszi hangulatban búcsúzom:

Tomán Mária

Képzelt interjú

Ross Lynch

Amerikai fiatal színész, zenész, akinek fényes jövőt jósolnak. Aki kíséri a Disney tévécsatorna sorozatait, filmjeit, bizonyára nem tévesztette szem elől ezt a szőke srácot. Az *Austin és Ally* című sorozatban ismerhettük meg igazán, azután pedig a *Tengerparti tinimoziban*. Képzelt interjúnk Ross Lynch-csel készült.

– Ha előadóművészetről van szó, mi mindennel foglalkozol?

– Színészkedem, táncolok, énekelek és zenélek. Igyekszem nagyon sokoldalú lenni, mert ez mind én vagyok, engem mindez érdekel. Szeretek a középpontba kerülni, és szórakoztatni az embereket. Világunknak szüksége van a nevetésre, a vidámságra és az optimizmusra.

– Milyen volt a gyerekkorod?

– Egészen mozgalmas, hiszen négy testvérem van. A coloradói Littletonban születtem 1995. december 29-én. Épphogy nem újévkor, majdnem a születésem is egy vidám eseményen történt. Ötünk közül én vagyok a második legfiatalabb. Érdekeségünk, hogy mi vagyunk a R testvérek. A szüleink ugyanis ragaszkodtak ahhoz, hogy valamennyiünk neve R betűvel kezdődjön. Én vagyok Ross, a tesóim pedig Ryker, Rider, Rocky, és a kistesó, Ryland.

– A zene és a színészet érdekel. Melyik volt előbb jelen az életedben?

– Mindenképpen a zene. Otthon tanultam, de zeneórákat is vettem. Az éneklés, a zongorázás és a gitározás felé hajlottam. Azután a dobolás is érdekelt. Szeretem a hangszereket, főleg a gitárt. Riker bátyámat is a szórakoztatóipar érdekli, ezért mindannyian Los Angelesbe költöztünk. Azután én is ott találtam meg a számításaimat.

– Eleinte hol léptél fel?

– A *Rage Boyz Crew*val táncoltam, majd a tesóimmal felléptem néhány műsorban. Kis időre megjelentem a *Grapple* című filmben, **Anton Troy**-jal. 2009-től azután felgyorsultak az események. Két videót forgattam, egyik a *Kidz Bop Let It Rock* zeneszámaéhoz, a másik pedig a *Cymphonique's Lil' Miss Swagger* dalához készült. Saját együttesem lett az *R5* (jómagam, három tesóm és Ellington Ratliff, akit egy táncstúdióban ismertünk meg), amelyben énekelek és gitározok. Első kislemezünk *Ready Set Rock* címmel jelent meg. Tavaly kiadtuk első albumunkat, a *Louder*t, amely kiemelkedő dalai a *Pass Me By* és a *Loud*. Az idén még kiadnánk egy albumot.

– Közben elkezdted színészkedni is...

– Elindult az *Austin és Ally* című sorozat a Disney tévécsatornán, amely szintén a zenéről szól. Ebben Austin Moon énekest játszom, aki hirtelen népszerű lesz, Ally segítségével. A siker Allynek is kijárna, de ő a háttérben marad. Ez sok vidám bonyodalmat okoz. Utána pedig jött a *Tengerparti tinimoz*i című játékfilm.

– Miért szereted ezt a filmedet?

– Mert egy varázslatos világba kalauzolja a nézőket. Könnyed, laza, humoros és zenés. A hatvanas évek tengerparti klasszikusait idézi. Egy fiatal párról szól, akik a nyarat és egymást szörfözéssel búcsúztatják. Ekkor rejtélyes módon egy tengerparti film klasszikus díszletei közé csöppennek. A hatvanas évekbeli film eseményei ezek után a szemük előtt elevenednek meg. Szörfösök és bringások harcolnak a partért, közben a két fiatalnak fejtörést okoz a visszatérés a mába. A filmben sok jó zene van.

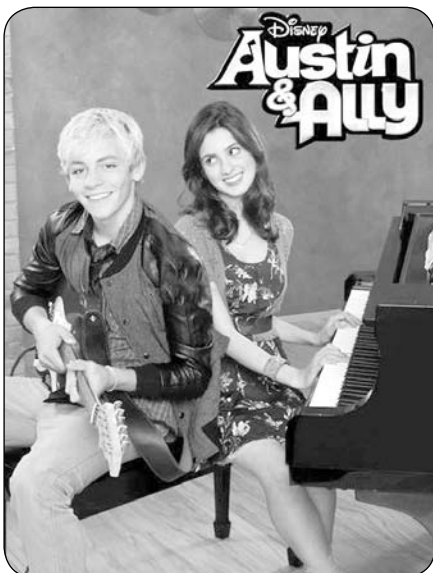
– Bradyt játszod. Akad hasonlóság köztetek?

– Sokban hasonlítunk egymásra, mert mindketten lazák, vidámak vagyunk, és szeretjük a hatvanas éveket. Emiatt szívesen játszottam el ezt a szerepet. A különbség csupán az, hogy én nem vagyok annyira jó szörfös, mint a karakterem.

– Ez okozott némi nehézséget a forgatásokon?

– Előfordult, hogy jó nagyot estem, ilyenkor volt is nagy röhögés.

L. M.

Németh István

Fordulat után

I. fejezet

Azokban a napokban történt, amikor Nagy Richárd agyonszúrta Józsit, az elnököt; már megint olyanok voltak a gazdák, mint a fész-küktől megfosztott darazsak – no, akkortájt, ha jól emlékezem, éppen pénteki napon, megkér-dezték tőlem is, akarok-e fegyvert.

Fegyvert? Én? Éppen máma?

Elhiheted, pajtás, megijedtem! Vagyis nem is hogy megijedtem, hanem módfelett furcsál-lottam a dolgot, és valami megkeményedett bennem. Káromkodtam egyet, pedig, tudod, nem szokásom az ilyesmi; káromkodtam egyet, úgy magamban, senkire és semmire sem gon-dolva, csak azért, hogy könnyítsek a lelkemen.

Fegyvert? Máma fegyvert? Vagy úgy te is néha, hogy valami nem megy a fejedbe, és nem megy! Azt mondtam: nekem nem kell fegyver... Most már nem is kell. Legalábbis nem olyan, mint amilyenre az elvtársak gon-doltak. Inkább gyalázzanak meg engem is a kulákok este az utcán, hazafelé menet verjenek agyon, daraboljanak föl, de pisztoly akkor sem kell. Máig sem tudom, miért csomósodott meg bennem olyan erősen valami, de nem azért háborogtam, mintha nem láttam volna tisztán az akkori helyzetet. Ott volt előttem a példa is,

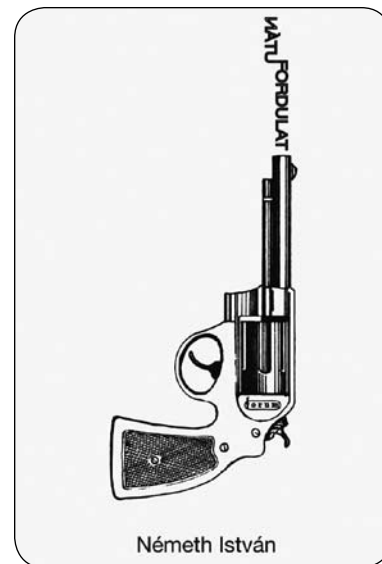
szegény Józsi szörnyű esete, de fegyvert nem tudtam volna magamhoz venni, s a zsebem-ben avval ögylegni az emberek között.

Fegyverre életemben egyetlenegyszer lett volna nagyon nagy szükségem, sem azelőtt, sem azután soha többé. De akkor nem volt fegyverem, még csak egy jó husáng sem került a kezem ügyébe, pedig az is megtette volna. Hát akkor most sem kell, most már azért sem kell!

*

Ismerted Heipet, hogyne ismerted volna. Ta-karos szép tanyája volt a deregi határban, talán az övé volt a legszebb a környéken. Még a ta-nyaudvar is ki volt téglázva.

Takarítottuk be a kukoricát. Kint volt az öreg, nézte a rakodást, veregette össze a csö-veket, gyönyörködött a szép termésben. Mi-kor a kocsí a kukoricarakások mellé állt, rövid szemlét tartott a kupacok felett, kiválasztotta az öt legszebb kukoricarakást – hatodos részes voltam nála –, de nem mondta soha egy szóval se, hogy ezt meg ezt rakjuk, hanem elsőnek ő maga kuporodott le a kiszemelt rakások mel-lé, néhány csövet a kosárba dobott belőlük, s ebből értettem, hányadán állunk. (Te is tudod, a részes mindig úgy igyekezett kukoricatörés idején, hogy a hat rakás közül egybe lehető-

leg a legszebb csöveket válogassa össze, a te-tejére meg csömbököket dobált, abban a hit-ben, hogy evvel megtéveszti a gazda szemét. No ez a Heip rafináltabb volt, őt nem lehetett ilyen átlátszó csalásokkal félrevezetni, elsőnek szemre mindig éppen a legcsúnyább kukorica-rakást választotta ki magának.)

Szóval hordtuk befelé a termést, úgy néz-tem, délutánra készen is leszünk vele, estig még a részt is hazaszállíthatjuk – holnap már, egészen jövő tavaszig, ki sem kell ide jönni.

De jövő tavasszal is csak akkor, ha kellemek még.

Ennek pedig most kell eldőlnie.

Ha az öreg hallgat, márpedig hallgat, mint a csuka – egyébként is szófukar ember –, és estére nem mondja majd, hogy „nohát, akkor jövő ta-vaszig minden rendben van”, ami azt jelentené, hogy jövőre is számít rám, akkor nekem itt lőttek, nem kellemek tovább, nézhetek más gazda után.

Az én esetemben pedig, jól tudod, pajtás, nem is volt akkor ez olyan nagyon egyszerű. A gazdák egy-kettő megismerték az olyan ré-szeszt, aki, ha kellett, nemet is tudott mondani, aki, ha úgy adta a helyzet, a nyelvét nemcsak a bableves lefetyelésére használta, hanem bi-zonyos dolgokban saját véleménye is volt, s ezt ki is merete nyilvánítani; óvakodtak az ilyen részesektől, a gazdakörben nyilván voltak tart-va az ilyen részesek, nyilván bizony. És így te, akármilyen nagy szükség is volt a munkaerőre, megtörtént, hogy könnyen rész nélkül marad-tál, s nézhetted a magas eget, aratás idején hűsölhettél otthon az eperfa alatt. Milyen jó is volt ez, tudod te is, pajtás!

Kora délutánra a gazdának már csak egy fordulóra való kukoricája maradt kint. Míg vár-tuk a kocsit, ültünk és nagyokat hallgattunk. Az idegességtől nekem már kiszáradt a torkom, a gomrom is meg-megremegett. Ennek az embernek én soha egy rossz szót nem mon-dtam. Kötekedni sem kötekedtem vele. Nem is adott ilyesmire alkalmat. Munkámmal pedig nyilván a legjobban meg lehetett elégedve. Most mégis egy biztató, reménykeltő szó el nem hagyja a száját, olyan közömbös az arca, mint egy vén gebéé; ül és hallgat. Rosszabb ez, mintha nyíltan és kereken azt mondaná: jövőre neked nem adok munkát. Akkor legalább vitá-ba szállhatna vele az ember, kötekedhetne egy kicsit – mert úgy mindjárt könnyebb –, de így meg vagy bénítva.

Kedves Olvasó Tanulók!

Két, viszonylag új könyvbe olvashattok bele ma a Gyöngyhalász révén. **Géczi Já-nos** (1954) vesprémi költő *Kiegészítések egy Vörösmarty-sorhoz* című verse azonos című kötetében jelent meg 2013-ban a Gondolat Kiadónál. De a vers maga 2000-ben keletkezett. Egyik vallomásában Géczi a következőképp írja le a vers keletkezésének körülményeit:

„Vörösmarty apokaliptikus félelmére Baka hívta fel a figyelmemet. Baka gondolatilag kap-csolódott Vörösmartyhoz, s romantikája sem volt számára idegen. S ez volt a pont, amelyből növekedni kezdett a vers – s ahogy sorról sorra terpeszkedett, maga alá temette a hívó él-ményt, az abban a helyzetben napfűrdőzőket, a Mestert, a várost, s mindazt, ami az életünkben közönsnek mutatkozott, mint a fatördelő vihar. A nyelv, amely engem létezőként mutat meg má-soknak, ehhez hasonlatos szörny, megragad és elemészt, nem hagy belőlem semmit, amit való-ban magamnak hihetnék.”

A költő, akiről még szó esik a vallomás-részletben, Baka István. Nagyon jelentős kortárs költő. 1955-ben hunyt el negyven-hét évesen. De valahogy összemósódnak e versben a hagyományok és a kortárs po-étikai törekvések: a romantika egyik leg-nagyobb magyar költőjének, Vörösmarty

Mihálynak (1800–1855) az életműve, s a kortárs, ugyancsak nagyon fiatalon elhunyt Sziveri János (1954–1990) költészte.

Érdekes történet **Németh István** (1930) *Fordulat után* című regényének megjele-nése is. Nemrég látott napvilágot a Forum Kiadó gondozásában. De több mint fél év-százada keletkezett. Az akkori ideológiai légkörben nem jelenhetett meg az akkor még Győzelem után címet viselő könyv, hi-szen nem egy hurráoptimista hangulatban jeleníti meg az akkori szocialista világ építé-sének folyamatát.

Aztán évtizedekre süllyesztőben került a kézirat. A szerző azt hitte, el is veszett örökre. Hónapokkal ezelőtt azonban egy raktárban vértanulán megtalálták. „*Enyhe szédülés fogott el. Hogyne fogott volna el, hiszen erősen megromlott emlékezetemmel is tüstént világossá vált előttem: első regényem gépiratát tartom a kezemben. (Volt ebből egy másodpéldány is, szegénykém vagy valame-lyik dobozban nyugszik lépcsőházunk rejtett zugában, vagy már réges rég a tűz martaléka-vá vált, amely tüzet saját kezűleg lobbantot-tam lángra.)*” – mondja erről az író.

Keressétek a könyvesboltokban, könyv-tárakban mindkét könyvet! Érdemes!

Bence Erika

Cigarettát csavartam, volt gyufám, de azt mondtam:

– Ejnye, a fene..., Heip bácsi, volna egy szál gyufája?

Mintha álmából riasztottam volna föl.

– Hogyne, nesze! – mondta, s átnyújtotta a dobozt.

– Hál’ istennek!, evvel is megvagyunk – mondtam –, szép idő volt a törés alatt, száraz a kukorica, mint a puskapor, egy-két hét múlva morkosolni lehet.

– Na ja – mondta Heip –, le is lesz morzsolva.

Főállt, s mintha ott sem lettem volna, nagyot durrantott.

Éreztem, hogy az arcomat elönti a vér. Valamit mondani akartam hirtelen; én jöttem zavarba, nem ő.

Ebből is láthatod, hogy szinte semmibe sem vett.

Aztán összcsendített két kukoricacsövet.

– És mint az acél – mondta. – De ha még egyszer meg lett volna kapálva, még szebb lett volna ám!

– Így sincs párja a határban.

– Nincs hát. Nem is lehet. Mindig az enyém a legszebb termés.

– Az igaz. Jó föld, jó gazda, jó termés – próbáltam lovat adni alá.

– Na ja. És ezért nem nehéz nekem részeszt találni. Jó részeszt.

Közönyös arccal mondta ezt. Hangjában nem volt semmi önteltség, semmi célzatosság, én mégis megijedtem.

Kissé komoran mondtam:

– Én azt hiszem, az idei részeseivel meg lehet elégedve, Heip bácsi.

Merőn nézett rám. Legyintett. Száraz hangon mondta:

– Na ja. De azután a júniusi nagy eső után egyikük sem jött ki megkérdezni, hogy no Heip

bácsi, nem volna jó most még egyszer megkapálni a kukoricát? Pedig ha kapott volna még egy kapálást, még nagyobb és keményebb csöveket hozott volna.

Nem szemrehányóan mondta ezt se, de úgy dühbe gurultam, hogy alig tudtam magam féken tartani.

– De hát, Heip bácsi, csak háromszori kapálás volt az alkuban! Azt meg becsületesen el is végeztük.

– Na ja. Csak ha negyedszer is megkapálták volna, most nem két kocsi részt vinnének haza, hanem hármat. Nekem így is van elég, de maguknak nem lett volna jobb még egy kocsi kukoricával?! Csakhogy a magukfajta munkásember kicsit lusta – mondta szenvtelenül, jéghideg arccal.

Szóval ez bolygatja a csőrét, hogy nem kapáltuk meg negyedszer is a kukoricáját. Egye meg a fene – gondoltam magamban –, és nem is bántam már túlságosan, hogy jövőre nem ide jövök dolgozni. Mert abban biztos voltam már, hogy itt be van csukva előttem a nagykapu.

– A magukfajta munkásember egy kicsit sem igyekvő – folytatta. – Ha legelni tudna, tán sosem dolgozna.

S azzal toldotta meg, hogy közben meg sem rezdült a fehér szempillája:

– Jövőre majd kihajtja a gyerekeit legelni.

Nem tudom, nekem mondta-e ezt személyesen, vagy úgy általában a „lusta” napszámósokra gondolt. Én nyugodtan főálltam. Ilyen hideg nyugalmat, pajtás, még soha életemben nem éreztem. Mindenre pontosan emlékszem. Ahogy a sarló után kutattam a szememmel, láttam, hogy a metlennem lévő kukoricarakás alól előbújik egy mezei egér, egy ideig megbűvölve nézett rám, aztán lassan, szinte kényelmesen visszafarolt a kukoricacsövek alá. Sarló nem volt a közelben. Akkor percekig méregettem a

szememmel Heip nyakát, s most láttam csak, hogy ennek az embernek jóformán nincs is nyaka: körte alakú, busa feje nyak nélkül ül a törzsén, nem is a törzsén, hanem egyenesen a hasán, mert az egész ember egyetlenegy óriási pucor, bendője az állánál kezdődik és széles ívben domborodik a lágyéka alá. Pontosan emlékszem az eddig soha nem érzett kétségbeesésére, ami akkor elfogott: ezt az embert én nem bírom megfojtani. Bárhol ragadnám meg, hájat markolásznék rajta, kifolyna az ujjaim közt, nem tudom megdöglestzeni. Sarló nincs a közelben, egy jókora agyonság se... Mivel döglösszem meg, mivel vágjam agyon? De akkor nem jutott eszembe – látod, pajtás, milyen ügyetlen néha az ember –, hogy a jól megtermett kukoricacsövekkel is agyonverhettem volna.

Szinte már ott volt előttünk a kocsi, hangtalanul közeledett a süppedő, puha földben.

De ha fegyverem lett volna, még akkor is, a kocsis szeme láttára, lepuffantottam volna Heipet, olyan nyugodt lelkiismerettel és olyan higgadtan, mint egy fenevadat. De nem volt fegyverem, semmiféle ütlegem nem volt, csak a hideg és elszánt gyűlölet lüktetett bennem, mint a zaklatott szívverés.

Heip pihegve és csodálkozva bámult rám egész idő alatt fehér szempillái alól. Erre is hátrázottan emlékszem: arcán semmi rémület, inkább valami nyugodt csodálkozás ült ki.

A kocsi odakanyarodott a kukoricarakások mellé, a béressel felöntögtették a derékba a kukoricát, mikor befejeztük a munkát, Heip is fölkapaszkodott a kocsira, és a béres, mielőtt a lovak közé csapott volna, megkérdezte:

– No maga nem ül föl? Nincs nagy teher.

– Nem, én majd gyalogosan.

A gazdával többé nem mertem találkozni. Szerencséjére ma már nem is találkozhatok vele.

Gécsi János

Kiegészítések egy Vörösmarty-sorhoz

Közös rémálmlunk – mint a vadon – önmagát sokszorozza. Egy fenevad – még emlékszik a szabadságra – tépi marja az igéket de a vérengzés nem látszik: nyomtalan. Azt képzelem. Máskor olyan jövőnek amely már a fenevadra sem emlékezik. Kiműlsz magyar nyelv. Maga alá temetnek a trópusaid Kölcseyt a Szózat Aranyt a rímek nőket az utcasarkok. Az üveggolyó magyarul gurul a távolságba s a kifürkészhetetlen mellékmondásban elveszti – miként árnyékot – a testét. A könyvben mely a végtelen könyvtárról szól hol magától téved el s nem leli kiútját az olvasó végül ázalag lián és borostyán tapad a könyvre s az olvasójára. Szakadt és törmelék hasonlatok tartják össze – inak a hústalan csontvázat – szégyen nélkül e nyelvet. A kettősképekben a cselekmény mögött másik cselekmény fut: a hártya első és hátsó falán egymástól független történet pereg.

Magyarul veri a szív Sziverit.

A történelemben zúzott én ágál s felpanaszolja magát a Himnuszba. Az Isten – hús az ólomgolyót – befoglalt egy kötőszót s testében visszasaajog – szünettelen a céllovészet.

A nyelv tárnája – fekete levegőféreg – magától fúródik a szénizmus szonettbe s a bányaozlás nem érzékelhető latinul. A páternoszter magyarul járkal fel-alá – nyeldekő ádámcstakaként – s Európa nem érzi sem a gyomorszagot sem a paradicsom almája utáni makacs éhséget. Nem akarok a halottad lenni: halott testben halódó s mégis az leszek. Magyar nyelv! Sajgó öröm egymásba belepusztulni: a te fogad az én fogam a késem a te késed s a vetőhálónk közös. Hosszú történetünk azt suttagja egyazon szörny különböző végtagjaként egymással viaskodunk s aki a gyilkos lesz az öngyilkos is – pereg a képsor a hártya falon. Mögötte a másik: a közönyös kozmoszban nyílt szélcsend. Nem történt semmi. Nem történik semmi. S nem fog történni semmi. Az öröklet tátog. Néhány anyaglabdac keletkezik s zúg el.

Jövőre Ausztriában

Az elmúlt időszak egyik legnagyobb eseménye, mindenképpen az Eurovíziós Dalfesztivál volt, amelyet Koppenhágában tartottak meg, miután tavaly Dánia képviselője, **Emmelie de Forest** *Only Teardrops* című dala nyerte meg a versenyt. Magyarországot **Kállay-Saunders András** *Running* című dala képviselte. Szerbia, az ország rossz pénzügyi helyzetére hivatkozva az idén nem vett részt a dalfesztiválon. A régi Jugoszlávia területéről csupán Szlovénia és Montenegró versenyzett, és mindkét ország bejutott a döntőbe.

A verseny előtt a legesélyesebbnek Ausztriát, Örményországot, az Egyesült Királyságot és Svédországot tartották. A verseny győztese az Ausztriát képviselő **Conchita Wurst** lett, aki 290 pontot összegyűjtve nyerte meg a döntőt. A *Rise Like a Phoenix* című dal tizenhárom országtól kapta meg a maximális tizenkét pontot. Mindössze négy ország, Fehéroroszország, Örményország, Lengyelország és San Marino nem adott pontot a győztesnek. A második helyezett Hollandia lett. A harmadik helyen Svédország végzett, a negyedik Örményország. Egyedül tehát az Egyesült Királyságra vonatkozó tippek nem jöttek be, ők a nem épp

jó tizenhetedik helyen végeztek. A döntőben az utolsó helyet Franciaország szerezte meg, történetük során legelőször.

Kállay-Saunders András a kimagasló ötödik helyen végzett, ezzel Magyarország eurovíziós szereplésének második legjobb helyezette. Az élen még mindig **Bayer Friderika** áll, aki *Kinek mondtam el véteimet?* című dalával 1994-ben a negyedik lett. A harmadik helyre csúszott tehát **Rúza Magdi** *Aprócska bluesa*, amellyel 2007-ben a kilencedik helyen végzett, míg tavaly **ByeAlex** a *Kedvesem* című dalával a tizediken. Eddig tehát ezek a legnagyobb magyarországi sikerek az Eurovíziós Dalfesztiválon.

A idej műsor érdekességei

Ahogy az várható is volt, Dánia igazán szép látványvilággal tette ünnepelesebbé a dalversenyt, emellett pedig eddig nem látott különlegességekre is sor került. Az országok bemutatásához a szervezők megkérték a versenyzőket, hogy ők maguk jelenítsék meg országuk zászlaját, úgy, ahogy az jellemző hazájukra. Sok kreatív ötletet láthattunk.

A másik különlegesség mindenképpen az Eurovíziós történelemkönyv volt, amit a fellépőblokkok között lapoztak fel. A könyv a

dalverseny rekordjait mutatta be nyolc mulatságos kategóriában: A legnagyobb haj, A legnagyobb válltömés, A legtöbb ezüst, A legtöbb taps, A legtöbb ajaknyalás, A leg-hosszabb hang, A legmagasabb hang, A legtöbb „la” egy dalban. A rekorderek közül többben személyesen is ellátogattak a fesztiválra, mint például az ír **Jedward** testvérek (legnagyobb válltömés, legnagyobb haj), az ukrán **Verka Szergyucska** (a legtöbb ezüst) és az ír **Johnny Logan** (legjobb ajaknyalás) is.

Ezúttal is voltak kirívó versenyzők

Az idei legnagyobb feltűnést mindenképpen a győztes ausztriai **Conchita Wurst** kelte, akit „szakállas nő”-ként emlegetnek. A francia **Twin Twin** nem szakállról, de bajuszról énekelt, egyébként pályázhatnak az újabb legnagyobb haj címre, amit jó eséllyel meg is nyernének, de egy internetes oldal szerint máris övök a dalfesztivál legrendább gitárja címe. Oroszország ikereket indított a versenyen. A lengyel versenyzőlányok, mondjuk úgy, hogy melldobással igyekeztek minél több pontot összegyűjteni (sikertelenül, középtájt végeztek). A Montenegrót képviselő **Sergej Četković** több mint két méter magasságával emelkedett ki, szó szerint.

Összeállította: L. M.

Conchita Wurst

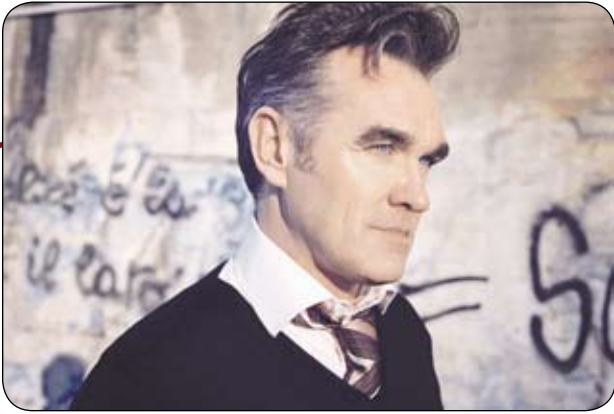
Kállay-Saunders András

Az orosz ikrek

Twin Twin

Film készülhet Morrissey-ről

Az ötvenöt éves Morrissey már több mint huszonöt éve szóloóban lép fel, de sokan még mindig a Smiths frontembereként ismerik. Az énekes immár élő legendának számít, hiszen sok újabb együttes inspirációként említi, egyebek között a My Chemical Romance is, akik ezt bizonyítván átdolgozták például a Jack the Ripper című szerzeményét.

Morrissey-ről Mark Gill készítené filmet, a forgatókönyvön a rendező William Thackerrel együtt dolgozik, a forgatás várhatóan az év végén kezdődik. Elmondásuk szerint életrajzi film lenne, amely a Manchesterben felnőtt Morrissey Smiths előtti életét helyezné a középpontba. Azt is hozzátették, a film egyaránt szól a Morrissey-rajongókhöz és azokhoz is, akik nem kedvelik különösebben. Inkább portré lesz, mint egy hagyományos életrajz – legalábbis ezt állítják a filmkészítők. A forgatás várhatóan az év végén kezdődik. Az énekes tavaly megjelent önéletrajzában részletesen írt gyermekkoráról, de az alkalmat megragadva kritizálta a brit jogrendszert és a zeneipart is.

Új klip a jubiláló együttestől

A magyarországi Tankcsapda működésének 25. évét egyebek között egy külföldi koncertkörúttal is megünnepelte. Ennek volt egyik állomása Szabadka, és nemrég Zenta is. A debreceni rockegyüttes új lemezt is készít, amely várhatóan októberben jelenik meg. Erről első kislemezük, a Köpök rátok című dal, amihez videoklip is készült. Az együttes frontembere, Lukács László szerint, akárcsak az új dal, a lemez is nagyon keményen, energikusan fog szólni. Azt szeretnék, ha egy kicsit felidézné a korai Metallica hangzását. A Köpök rátok szövege napjaink közéletére vonatkozó utalásokat tartalmaz, a klipet pedig Százhalombattán forgatták, különleges és futurisztikus ipari építmények között.

Menő filmek

Lássuk, melyek azokat a filmek, amelyek legutóbb remek kasszasikerként értek el. Nagyon jól debütált A csodálatos pókember 2., amelyet a Seth Rogen és Zac Efron főszereplésével készült Rossz szomszédság című vígjáték taszított a második helyre. A dobogó harmadik fokára ugyancsak egy vígjáték került, még hozzá A csajok bosszúja, Cameron Diaz és Leslie Man főszereplésével. A kasszasikerlista negyedik helyén a Heaven is for Real című film landolt, az ötödiken pedig az Amerika kapitány: A tél katonája című szuperhősfilm. A lista persze állandóan változik.

Visszatér a kőkorszak

Újabb animációs filmet készítenek a két kőkorszaki hős, Frédi és Béli, avagy a Flinstone család kalandjairól. A hatvanas évekbeli tévésorozat alapján ezúttal egy egész estés animációs filmet terveznek. A kőkorszaki Flinstone családról egyébként 1994-ben John Goodman, Elizabeth Perkins, Rick Moranis és Rosie O'Donnell főszereplésével készült a széria nyomán játékfilm, azóta pedig más színészek szereplésével is. Néhány éve Seth MacFarlane próbálkozott egy új Flinstone-tévésorozat elindításával, de ez a terv végül kudarcba fulladt.

Fantasztikus Twitter-térkép

Automatizált szoftverek segítségével feltérképezték a világ twitterezéseinek nyelveit. Az eredmény egy lenyűgöző nagy felbontású térkép, melyről érdekes nyelvi, népsűrűségi és twitterhasználati adatok olvashatók le.

„A Twitter a 21. század haikuja” – állítja egy chilei származású filmrendező. Haiku vagy sem, a Twitterüzenetek irodalmi értékétől függetlenül érdekes dolgokat olvashatunk le egy lelkes amatőrök által most elkészített Twitter-térképről. Európában jól elkülönülnek a nemzetállamok a twitterezés nyelve szerint. Hollandiában a legnagyobb a sűrűség, ahol egyébként az online lakosság 22 százaléka használja a Twittert. Ezzel egyébként közvetlen Brazília (majdnem 22 százalék), Venezuela (21 százalék) és Indonézia (19 százalék) előtt áll, és nagyban megelőzi az Egyesült Államokat, ahol az ide vonatkozó adat „csak” 8 százalék.

Az angol nyelvet visszafogott sötét szín jelöli, és így a többi nyelv jobban kiemelkedik. Európa térképén jól látható például Barcelona környékén a katalán nyelv használata. Oroszország területén a pókhálószerű úthálózat rajzolódik ki jól, míg a görög szigetek

valószínűleg a turisták miatt lehetnek feltűnően színesek. A Balkán többi része jórészt sötét.

Afrika szinte teljes egésze, de még Ázsia nagy része is fekete – twittermentes – övezet, az indiai szubkontinensen főleg azért, mert ott továbbra is az angol (és annak sötétebb színe) a twitterezés legjelentősebb nyelve. Ázsia keleti részén a japán és koreai nyelv mellett az indonéz és a thai jelenléte is szembetűnő. Kína esetében pedig jól elkülönül a kínai nyelv domináns egyszerűsített írásmódjától a Tajvanon és Hongkongban használatos hagyományos írásmód.

Majdnem az összes tízéves internetezik

Majdnem minden tízéves használja Németországban az internetet, és az okostelefon az egyik legfontosabb kommunikációs eszköz a gyerekek körében egy felmérés szerint.

A német informatikai cégek szövetsége (Bitkom) megbízásából készült vizsgálat szerint a 6-7 évesek körében 76 százalék a legalább alkalmanként internetező aránya, és a tízéves korosztályban már szinte mindenki, 94 százalék internetezik. A tízévesek átlagosan 22 percet, a 16-18 éves korosztály tagjai pedig majdnem két órát – 115 percet – töltenek el internetezéssel naponta. A kisebbek főleg videókat néznek meg, vagy online játékokkal játszanak, és az életkor emelkedésével a tartalomfogyasztás mellett egyre nagyobb a szerepe a kommunikációnak, a közösségi portáloknak és a kapcsolattartást szolgáló alkalmazásoknak. Az okostelefon a tíz éves felüli gyerekek-nél mindennaposnak számít, a 12-13 éves korosztályban már 85 százalék a piacon alig néhány éve megjelent készüléktípussal rendelkezők aránya, és a 16-18 éves korosztályban az okostelefon az első számú eszköz a hozzáféréshez: ebben a korcsoportban az internetezők 89 százaléka okostelefonnal, illetve okostelefonnal is használja a világhálót. A második helyen a notebook áll 69 százalékkal, a harmadik a személyi számítógép 52 százalékkal. A táblagép egyelőre kevésbé fontos, a felmérésben megkérdezett 16-18 évesek 26 százaléka mondta, hogy

használ táblagépet internetezéshez. Az életkor emelkedésével egyre sokszínűbb az internethasználat, és a 16-18 évesek már nagyjából megegyező arányban használják a világhálót tartalomfogyasztásra, kommunikációra és tájékozódásra. Ebben a korosztályban 85 százalék szokott videókat, filmeket nézni, és 80 százalék hallgat zenét az interneten, míg 85 százalék közösségi portálok, 76 százalék pedig üzenetküldő és csevegőszolgáltatások révén baráti, rokoni kapcsolatokat ápol, és 83 százalék keres a tanulóhoz, munkához szükséges információkat.

A közösségi portálok, kapcsolattartást szolgáló alkalmazások használata 10-11 éves kortól fordul elő. A 12-13 éves korosztályban 42 százalék, a 14-15 éveseknél 65 százalék, a 16-18 éveseknél 85 százalék a használók aránya. A legnépszerűbb a WhatsApp, a Facebook és a Skype, utánuk a Google+ és az Instagram.

A felmérés alapján a német fiatalok nagy többsége tudatosan viszonyul a magánéletükkel kapcsolatos adatokhoz, ami főleg a szülői irányítottságnak tulajdonítható – emelte ki a kutatás berlini bemutatóján Dieter Kempf, a Bitkom elnöke. A 16-18 éves korosztályban 88 százaléka ügyel arra, hogy milyen információkat oszt meg magáról, és a megkérdezettek 80 százaléka számolt be arról, hogy a szülők szokták kérni arra, hogy lehetőleg ne közzöljön túl sok magánjellegű információt az interneten.

Oroszország bányát nyitna a Holdon

A 21. században megkezdődhet a Hold erőforrásaiért való versengés, és erre az orosz tudományos körökben már nagyon készülnek. A program szerint az első kozmonauták 2030-ban indulnak a Holdra, hogy megkezdjék egy állandó bázis kiépítését. Ez körülbelül az évszázad közepére készülne el, és innen kezdenék meg a Hold ásványkincseinek bányászatát. Az eddigi tervekhez képest alapvető változás, hogy mindezt nem egy nemzetközi együttműködés keretében, hanem egyedül csinálnák meg az oroszok, kifejlesztve hozzá a saját technológiájukat. A program első lépéseként a Hold déli pólusa környékének fizikai és kémiai jellemzőit térképezni fel, ugyanis ide telepítenék a holdbázist. A Holdon például alumíniumot, vasércet, titánt és ritkaföldfémeket lehetne bányászni. Különösen a high-tech eszközökhöz, például az okostelefonokhoz szükséges ritkaföldfémek mennyisége kritikus a Földön, a készletek 90 százaléka Kínában van.

Cseresznyevirág meséje

Egyszer volt, hol nem, élt egy király, akinek született egy lánya, aki, mivel a cseresznyefák virágzásakor jött a világra, a Cseresznyevirág nevet kapta. A haja mézszínű, a szeme kökény, orcája piros, mint a cseresznye. A király felesége meghalt, így egyedül nevelte lányát. Telt-múlt az idő, Cseresznyevirág egyre szebb lett. Szeretett a kertben anyja virágai közt festegetni, énekelni, furulyázni. Nagyon szép képeket készített, olyan gyönyörűen énekelt, furulyázott, hogy mindenki a csodájára járt.

Nőtt, nődögélt, majd kérők is megjelentek az udvarban, de a király mindegyikben talált valami kivetnivalót. Lánya orcája egyre sápadtabb, szomorúbb lett, mert már szeretett volna férjhez menni. Dalai is egyre szomorúbbak lettek, aki hallotta, szinte sírva fakadt tőle. A király el is határozta, nem lesz ilyen önző, mégiscsak elengedi a lányát, ha megfelelő kérő jelentkezik. Az udvarmester jelentette is, hogy megérkezett a Bodzavári királyfi. Hívatta is a lányát a király, aki a kertben festegetett. Cseresznyevirág épp indult be a palotába, egyszerre csak elsötétedett az ég, nagy zengés támadt, s ott termett a hétfejű sárkány. Megragadta Cseresznyevirágot, és huss! elrepült vele.

Hej, búsult a király, sírt, hogy most mitévő legyen. Így szólt a Bodzavári királyfi:

– Felsőleges királyom, én megkeresem a lányát, kiszabadítom, mert amint megláttam a festményt róla, egyből beleszerettem.

A király nagyon megörült, s odaadta a királyfinak Cseresznyevirág furulyáját, hogy azt vigye magával. Ezt a lány, ha meglátja, tudja majd, hogy segíteni akar neki. Ment a királyfi, hosszú utat megtett már, de hiába kérdezősködött, senki nem tudta, hol lakik a sárkány. Egyszer egy erdőhöz ért, ahol a favágók szorgalmasan dolgoztak, és már sok fát kivágtak. Kérdezi a királyfi, miért vágják ki ezt a rengeteg fát?

– Az erdőben áll egy vár, annak a gazdája a hétfejű sárkány, s ő kérte, hogy vigyünk annyi fát, amennyiből felépülhet egy csodaszép vár, ahova szép feleségét viszi majd.

A királyfi megörült, mert tudta, jó helyen jár. Ment az erdőbe, megkeresni a várat. Ahogy odaért, bezörgötett. Az ablakon Cseresznyevirág kukkantott ki.

– Jaj, menj innen, mert a sárkány, ha megjön, felfal téged!

A királyfi elővette a furulyát, megmutatta, hogy őt az apja küldte, s addig el nem megy, amíg ki nem szabadítja. Cseresznyevirág beengedte a várba, beszélgettek. Aztán visszaküldte az erdőbe a királyfit, nehogy a sárkány észrevegye. Megjött este a sárkány, s azt mondta:

– Phi, de emberszagot érzek!

– Á, csak még mindig az én illatomat érzek – mondta Cseresznyevirág.

A sárkány azt is észrevette, hogy a lány egy napocsokát festett a képre, holott addig csak sötét, szomorú képeket készített, de nem szólt. Másnap újra jött a Bodzavári királyfi és azt mondta:

– Próbáld megtudni, miben tartja az erejét. Hátha így könnyebben legyőzhetem.

Újra visszament az erdőbe. A sárkány este megint csak azt mondta:

– Phi, de emberszagot érzek!

Cseresznyevirág megnyugtatta, hogy csak ő van itt, nincs más. A sárkány átkutatta a palotát, de senkit sem talált. Látta, hogy aznap még vidámabb, még szebb kép készült, mint előtte.

Cseresznyevirág azt mondta, hogy azért vidámabbak a képei, mert egyre jobban érzi itt magát. S ha feleségül szeretné venni, akkor minden titkát el kell mesélnie, mert egy férjnek és feleségnek mindent kell egymásról tudnia. A sárkánynak jólestek ezek a szavak, s elmesélte, mit szeret enni, inni...

– Kedves sárkányuram, és az erődöt miben tartod?

– Van egy ládika, abban van egy gyémántos gyűrű, aki azt az ujjára húzza, abba száll át az én erőm – válaszolta a sárkány.

Másnap jött a királyfi és együtt kezdték keresni a ládikót, de nem lelték. Már esteledett, de hiába keresték, nem találták. Már majdnem feladták, amikor Cseresznyevirágnak eszébe jutott, hogy lehet, hogy a sárkány ágyában van, a matrac alatt. Hát, tényleg ott volt! A királyfi az ujjára húzta a gyűrűt, s érezte, hogy egyre erősebb lesz. Jött a sárkány, de bíz alig vonszolta magát, egyre fogyott az ereje.

– No sárkány – állt elé a királyfi –, az életedet meghagyom, de Cseresznyevirágot magammal viszem.

Azzal a sárkány egyik táltos lovára pattantak, s huss! elrepültek vele vissza Cseresznyevirág palotájába. Az öreg király sírt örömeiben, mikor meglátta a lányát. A királyfinak adta a fele királyságát is. Nagy lakodalmat csaptak. Cseresznyevirág pedig olyan szép képeket festett, hogy a csodájára jártak más országokból is, és csak vidám dalokat énekelt, furulyázott.

Tán most is élnek, ha meg nem haltak. Ha látsz egy virágzó cseresznyefát, jusson eszedbe Cseresznyevirág meséje!

G. Joó Katalin

Illusztráció: Albert Katalin

Kosztolányi és Csáth jegyében

A dévai magyar nyelv, irodalom és kultúra tantárgyverseny témáját az idén az óbecsei magyartanárok határozták meg

Az Óbecsei Gimnázium tanulói: **Kovács Boglárka, Acsai Balázs, Solymosi Adrienn, Ördög Valentina, Horvát Martina, Sterbik Laura, Magyar Zsófi és Sárkány Krisztina**, valamint a Petőfi Sándor Általános Iskola tanulói: **Fehér Norbert, Jung Anna, Lengyel Anna és Kéring Dorina** képviselték a Délvidéket a romániai Déván megrendezett Apáczai Csere János magyar nyelv, irodalom és kultúra nemzetközi tantárgyversenyen. Az április végén megtartott rendezvényre tanáraik: **Cseri Angéla, Fodor Anikó, Benák Erzsébet és Kuszli Angéla** is elkísérték őket.

Ezúttal a vetélkedő írásbelijének témáját az óbecsei magyartanárok határozták meg, így a szabadkai születésű Kosztolányi Dezsőre és Csáth Gézára esett a választás. A megmérettetés három versenyszámból állt: egy egyéni írásbeli és két szóbeli feladatból (csoportos dramatizálás és egyéni vers- vagy prózamonológus).

Valamikor szép eredményt értek el az én tanítványaim is ezeken a tantárgyversenyeken: Pálincás Gabriella, aki óvónő lett, az Egy szem búza című népmesével remekelt,

és első lett Csikszeredában. Mészáros Árpád, aki ma már színész, versmondásban második helyezést ért el, Miroslav Antić Unalmas vers című költeményét szavalta Szekszárdon... Voltunk a felvidéki Galántán is, ugyanis ezeket a tantárgyversenyeket minden évben máshol tartják.

A Petőfi idején versenyzői: Norbi, a két Anna és Dorina egymás szavába vágva mondják el élményeiket.

– Csoportverseny volt ez – magyarázza Lengyel Anna –, mégpedig játékos módon alakították ki a csoportokat, úgy, hogy volt a csoportunkban vajdasági, felvidéki és erdélyi versenyző is. Az írásbeli feladat után egy-egy mesét játszottunk el. Mi egy bukovinai népmesét dramatizáltunk, s egy nap állt a rendelkezésünkre, hogy betanuljuk. Szaválni is kellett, én Petőfi Sándor: A vén zászlótartó című versét mondtam el.

– Petőfi Sándor Nemzeti dalát szavaltam – kapcsolódik a beszélgetésbe Norbi –, meg egy humoros mesét adtunk elő.

– Déván mi mást is lehetne dramatizálni, mint a Kőműves Kelemen című népballadát – mondja Dorina. – Ezt adtuk elő, én voltam Kelemenné. A szlovákiai és az erdélyi gyerekekkel játszottunk el. Meg is barátkoztunk, azóta is tartjuk a kapcsolatot.

Az óbecseiek közül Jung Anna és Fehér Norbert

Emellett kirándultunk is, felmentünk a dévai várba és vajdahunyadi várba is. Kicsit félelmetes volt látni a feliratot: Vigyázat, vipera!

– Mi egy erdélyi népmesét dramatizáltunk, s mondhatom, sokat tanultam az otáni rendezőtől, Barabás Tivadartól, aki foglalkozott velünk. Hogyan kell a színpadon viselkedni, beszélni, mozogni... Legyen a hangunknak csengése, mondta.

– Dobogós helyezést nem értünk el, de mindannyian kaptunk három könyvet, ceruzát, Déva-albumot, és sok-sok élménnyel gazdagabban tértünk haza – vélik a diákok.

K. E.

A dévai vár maradványa

Hazaindulás előtt a Téglás Gábor Elméleti Líceum bejáratánál

A tanítóm szerettette meg velem a verset

Interjú Gulyás József költővel

A nyarán láttam Gulyás József (1937) ismert ludasi, de ma már szabadkán élő költő összegyűjtött verseinek négy vaskos kézirat-kötetét. Segítettem megszámolni a verseket. A könyv megjelenés előtt áll. Erről kérdeztem a költőt.

– **Hány évtizeden át írta a négy vaskos kötetet kitevő verseket?**

– Hány évtizeden át? Hát, úgy három-negyed életem van benne abban, amit Te négy kötetnyiként láttál. De ezenkívül – a majdnem hat évtizedes munkám eredményeképpen – van még tényleg negyed ennyi teljesen vagy félig kész versem.

– **Szeretett volna költő lenni gyerekkorában is?**

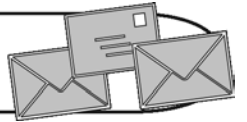
– Nem tudom, nem hiszem, noha a negyedik elemiben, Ludason a tanítóm nagyon megszerettette velem Petőfit. De azokban a süllyd éveimben Tarzan szerettem volna lenni a városban látott filmek stb. hatására. Egy picivel később a festészet bűvkörébe kerültem. 1954-ben azonban eldobtam az ecsetet, és tollat ragadtam.

– **Kinek a képeit gyűjti?**

– Senkiét sem, de vannak festményeim. A gyűjtés eleinte a megélhetést szolgálta. Ma, mint Hemingway, egyetlen napot sem tudnék megenni kép, festmény nézegetése nélkül. Köszönöm, hogy megtiszteltél kérdéseiddel.

– **Én vagyok hálás a válaszokért!**

Zámbo Illés

Hegedűs Erika, Latyák Dávid és Mészáros Ernő

Az idén május 10-én, szombaton délelőtt került sor a már hagyományossá vált bajai vers- és mesemondó versenyre, amelynek főszervezője a Cserkészek az Ifjúsáért Mozgalom elnöke, Werner József volt. Mintegy 90 Baja járási (Baja, Bácsbokod, Bácsborsod) és nyugat-bácsi (Doroszló, Bezdán,

Verset és mesét mondtak Baján

Bácsgyulafalva) általános iskolás gyermek vett részt a rendezvényen, amelyet Baján tartottak a Kultúrpalota épületében. A nyugat-bácsi gyerekek jó eredménnyel tértek haza.

Versmondás:

1. helyezett: Csizmár Yvett, 2. osztály, Bácsgyulafalva (Turkál Marianna tanítványa) és Pesti Veronika, 2. osztály, Bácsgyulafalva (Turkál Marianna tanítványa)

2. helyezést ért el: Utvity Sanela, 2. osztály, Bácsgyulafalva (Turkál Marianna tanítványa); Mészáros Ernő, 3. osztály, Doroszló (Hegedűs Erika tanítványa); Turkál Zsófi, 4. osztály, Doroszló (Král Izabella tanítványa)

3. helyezett: Varga Hanna, 4. osztály, Doroszló (Král Izabella tanítványa).

Különdíj: Latyák Dávid, 3. osztály, Doroszló (Hegedűs Erika tanítványa).

1. helyezett: Sméřity Szilvia, 8. osztály, Bezdán (Neveda Éva és Kapitány Károly tanítványa)

2. helyezett: Kiss Edina, 6. osztály, Bezdán (Neveda Éva és Kapitány Károly tanítványa).

Mesemondás:

1. helyezett: Mészáros Ernő, 3. osztály, Doroszló (Hegedűs Erika tanítványa)

2. helyezett: Kubicsek Anett, 5. osztály, Doroszló (Brindza Ildikó tanítványa).

Bezdánról részt vettek még: Foki Lénárd, 3. osztály; Bauer Kira, 5. osztály; Holpert Rita Csenge, 6. osztály; Tibor Antónia, 8. osztály.

Doroszlói résztvevők voltak még: Hegybeli Noémi, 3. osztály; Takács Lea, 4. osztály; Podnar Olga, 4. osztály; Holló Ervin, 5. osztály; Huszár Andrea Marína, 5. osztály; Vukovity Olivera, 5. osztály; Szabó Dorotea, 5. osztály.

Brindza Ildikó

Utvity Sanela, Pesti Veronika és Csizmár Yvett

Holló Ervin, Kubicsek Anett, Vukovity Olivera, Szabó Dorotea és Huszár Andrea Marína

NEVEM: Lajkó Dennis.

CÍMEM: 24430 Ada, Sava Kovačević u. 81.

SULIM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános Iskola, 5. c.

OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Máriás Valéria.

ALSÓS TANÍTÓNŐIM: Koós Holló Tímea, Fejlesztő Tóth Stefánia.

KEDVENC TANTÁRGYAIM: Magyar, zene, rajz, földrajz.

KEDVENC TANÁRAIM: Holló Lívia, Máriás Valéria, Pesznyák Erika, Matić Ilona, Bocsi Dávid.

KEDVENC OSZTÁLYTÁRSAIM: Csonka Bence, Búcsú Áron, Virág Henrietta, Bera Áron, Vastag Beáta.

KEDVENC OLDALAIM A JÓ PAJTÁSBAN:

A Mesélgető és a 29-es Tarka oldal.

KEDVENC KÖNYVEM: Tom Sawyer kalandjai.

HOBBIM: Asztalitenisz.

KEDVENC SPORTOM: Asztalitenisz.

KEDVENC FILMEM: Jól jártam anyáttal.

KEDVENC EGYÜTTSEM: AC/DC.

KEDVENC DALOM: Lykke Li I Follow Rivers.

KEDVENC SZÍNÉSZEM: Bozsek Márk.

KEDVENC SZÍNEIM: Zöld, fekete.

KEDVENC ÉVSZAKAIM: Nyár, ősz.

KEDVENC ÉTELEM, ITALOM: Pizza, üdítő.

AMIT EL TUDOK KÉSZÍTENI: Pizza, tea, leves.

KEDVENC ÁLLATAIM: Kutya, macska.

MI LESZEK, HA NAGY LESZEK? Ezen még gondolkodnom kell.

NO ÉS A SZERELEM? Az egyik osztálytársam.

Mosolyogjunk!

Az iskolából hazafelé tartva figyelt fel Szabó Réka Dorottya, a szabadkai Jovan Mikic iskola 5. c osztályos tanulója a képen látható sebességkorlátozásra intó táblára. Mint mondja, merész lehetett az illető, aki ráfirkált, és a 30-asból 1800-ast fabrikált, de lehetett volna körültekintőbb is, hisz a sebességkorlátozás életet menthet. A tábla még mindig áll a Tesla utcában.

Rokonszerető vagy?

A rokoni kapcsolatok bensőségebbé teszik az életet, támaszt jelentenek a mindennapokban. Neked mit jelentenek a rokoni kapcsolatok?

1. Szívesen fogadod a váratlan rokoni látogatásokat?

- a) Igen. (2 pont)
- b) Jobban szeretem, ha előre tudok róluk. (0 pont)
- c) Néha nehezemre esnek. (1 pont)

2. Örülsz, ha a távolban lakó rokonok hosszabb ideig nálatok tartózkodnak?

- a) Csak, ha külön szobában alszanak. (1 pont)
- b) Igen, mert akkor vidám a légkör. (2 pont)
- c) Nem, mert megzavarják a nyugalmamat. (0 pont)

3. Milyen gyakran találkozol a rokonaiddal?

- a) Minden nyáron. (1 pont)
- b) Családi összejöveteleken. (0 pont)
- c) Van, akivel havonta, van, akivel naponta. (2 pont)

4. Úgy érzem, hogy a rokonok néha az idegeidre mennek?

- a) Néha előfordul. (0 pont)
- b) A mi családukban mindenki tudja, hol a határ. (1 pont)
- c) Még soha nem éreztem ilyet. (2 pont)

5. Kedveled a baráti találkozókat?

- a) Csak, ha van rá időm. (1 pont)
- b) Nem, inkább a magányt szeretem. (0 pont)
- c) Ez a legkedvesebb időtöltésem. (2 pont)

Értékelés

0–2 pont:

Sokszor úgy érzed, hogy nincs szükséged a családi háttérre, mert több vidámságra vágysz. Rosszul teszed, ha így gondolkodsz, mert később válik világossá számodra, hogy rokonokra, jó emberekre mindenkinek szüksége van.

3–6 pont:

Biztos háttérrel a család, jól érzed magad köztük, ha együtt vagytok, elfelejted minden gondodat. Örülsz, ha találkozhatasz a rokonokkal, de nem tartod nagyon fontosnak, hogy a kapcsolatokat túl szoros legyen. Fontosabb neked a szűk család.

7–10 pont:

Néha próbálsz kitörni a családi kötelékből, mert annak egyhangúsága unat. A gondjaidat igyekszel egyedül megoldani, ügyeidbe nem avatod be a családot. A szüleidet ez néha bántja. A rokonságban viszont van egy-két ember, akivel nagyon jól megértitek egymást.

Horoszkóp

Kos

Ha mostanság nem érzed magad fizikailag a topon, nem ártana egy kicsit magadba nézni: lehet, hogy lelki oka van annak, hogy egyre erőtlenebb vagy.

Bika

Ami nem öl meg, az megerősít. Legyen ez a mottód a héten, mert sok olyan dologgal kell megküzdened, amik eléggé kikészítenek.

Ikrek

A héten semmi extra nem történik majd, ezért hátradőlhetsz és lazíthatsz egy kicsit. De azért ne lustulj el – inkább irány a szabad a haverokkal!

Rák

Családi problémák üthetik fel a fejüket, de megoldhatjátok őket. Igaz, csak akkor, ha a sértődés helyett inkább megpróbáljátok megbeszélni a dolgot.

Oroszlán

Vigyázz, hogy kinek mit mondasz el, mert ha kifelepsz egy rád bízott titkot, és ez visszajut ahhoz, aki megbízott veled, akkor megnézheted magad.

Szűz

Muszáj mindig mindenbe belekötnöd? Becsülendő, hogy ennyire maximalista vagy, de azért ne keress a kákn is csomót.

Mérleg

Felesleges olyan dolgok miatt felőrölnöd magad, amiken te nem tudsz sem változtatni, sem segíteni. Inkább koncentrálj azokra, amelyekkel tudsz is kezdeni valamit.

Skorpió

Nyisd ki végre a szemed, és vedd észre, hogy nem körülöttes forog a világ. Ha erre végre rájössz, a környezeted is sokkal barátságosabban állna hozzád.

Nyilas

A kellenél jóval többet aggodalmaskodsz a jövődön. Ne tedd, csak megnehezíted a dolgod a jelenben. Koncentrálj, hiszen csak így tudsz építkezni!

Bak

Ha hibáztál, a kifogások keresése helyett inkább vállald fel, hogy igen, eltoltad. Biztos összeszidnak majd, de így tiszta marad a lelkiismereted.

Vízöntő

Senki sem szereti a konfliktusokat, de néha muszáj vitázni azért, hogy elérd a céljaidat. Ne hunyázkodj meg, inkább vedd fel a bokszkesztyűt!

Halak

Senki sem tökéletes – még te sem. Így ha valaki ritizál, akkor ezt ne személyes támadásnak vedd, inkább próbálj jobba válni általa.

„Kedves Bizalmas sorok!

Kérlek, segíts, mert az utóbbi hetek kibírhatatlanok. Nyolcadikos lány vagyok, és az osztályomban én vagyok a legjobb tanuló. Mindig én voltam az, aki tanul, az órákon figyeltem, és számomra nem a göncök a legfontosabbak, meg hogy mi a divat, mi a menő. Hetedikről rendszeresen csúfoltak. A gondom az, hogy valahogy nem tudom megtalálni a stílusomat, nincsenek igaz barátaim sem, hozzám csapódnak, és azután elkezdnek barátkozni a menő lányokkal az osztályból. Szerintem sokat segítené, ha meg tudnám mutatni a többieknek, hogy én is ugyanolyan vagyok, mint ők. Kérlek, adj tanácsot, hogyan?!

Válasz:

Kedves Pipike!

Én úgy látom, te nagyon is jó úton jársz, mert az iskola elsődlegesen azért van, hogy tanuljunk, ismeretek szerezzünk, olyan dolgokat sajátítsunk el, amelyeket az életben használni tudunk. Mint például: írni, olvasni, számolni, alapvető dolgokat a világról, a természetről, a környezetünkről, önmagunkról. Mindezt kortársainkkal körülvéve tesszük, és ezért nem marad el a barátkozás, szórakozás, játék, csak hogy néhány példát soroljak föl. Mivel nagyon is különbözünk egymástól, és különböző tempóban fejlődünk, változunk, így van, aki felnőttesebben tekint a dolgokra, értebben, és vannak, akik inkább az iskolai élet szórakoztatóbb oldalát kedvelik. Idő és érettség kell ahhoz, hogy belássuk, valóban nem a göncök, a cuccok, a smink számít az életben. Most, amikor a 8. osztály végéhez közeledünk, nem kellene letéred arról az útról, amelyen eddig haladtál. Továbbra is járd a magad útját. Próbáld olyan barátokra találni, akik elfogadnak téged olyannak, amilyen vagy, és az értékrendetek is hasonló. Erre nagyon sok alkalmas lesz a jövőben. A nyári szünetben bekapcsolódhatsz valamelyik hazai vagy külföldi nyári tábor munkájába, amit persze az érdeklődési köröd és anyagi lehetőségeid szerint választasz ki, és biztos, hogy új ismereteket köthetsz, és barátokra is szert tehetsz. És persze ott van ösztől a középiskolai új közösség is, ahol szintén új emberek várnak rád, és biztosan akad majd egy-két jó barát, akivel mindenben jól megértitek majd egymást. Legyél nyitott, kedves, őszinte, segítőkész, barátságos, és az eredmény nem marad el. Türelem!

„Kedves Bizi!

Segíts! Hetedik osztályos lány vagyok és boldogtalan, mert a társaságom engem okol azért, hogy kezdünk széthúzni, és gyakoriak az összetűzések köztünk. Csak egy barátnóm áll mellettem. Szerencsére! Sajnos nincs nap, hogy valaki valakire ne nehezeltene. Próbáltam a tanácsaik szerint cselekedni, de semmi változás. Félek, hogy kizárnak a társaságból. Kérlek, segíts, hogy megmentsem a barátságunkat!

Válasz:

Kedves Hetedikes!

Egy biztos! Valami nincs rendben a barátságokkal, mert nem látszik valami kiegyensúlyozott kapcsolatnak. Szerencsére van, aki

melletted áll, nem vagy teljesen egyedül, különben még rosszabbul éreznéd magadat. Ha nem úgy mennek a dolgok, ahogy kellene, az biztos, hogy nem egy ember miatt van. Mindenkinek van egy kis része a probléma kialakulásában. Jó lenne, ha a társaság minden tagja őszintén megvizsgálná a saját viselkedését, és ily módon keresnétek meg a megoldást. Fontos, hogy felismerjük a saját hiányosságainkat, a hibáinkat, és csak önmagunkon változtassunk. Ha a másoknak való túlzott megfelelési kényszer uralkodik az életünkben, az nem tesz jót az énképünk egészséges fejlődésének. Ha továbbra is csak benned látják a rossz viszonyok okát, hagyd őket, és inkább magaddal és a barátnóddal foglalkozz. Hagyjátok a többieket. Biztos, hogy nem maradtok barátok nélkül, mert lesznek, majd, akik a ti társaságotokban érzik jól magukat, hasonló dolgok érdeklik őket, ugyanakkor tudnak örülni, és ugyanazok a dolgok bosszantják őket, mint benneteket.

Pipike”

„Kedves Bizalmas!

Nyolcan vagyunk lányok egy csapatban. Mindannyian hetedikesek. Mostanában közülünk két lány, J. és F. sokszor a szünetekben különvonul, és másról sem beszélnek mint a pasikról, a cigiről meg a piáról. Megtörtént, hogy szünetnapon holtrészegek voltak. A bandában ezen már össze is veszünk. Úgy látjuk, hogy ez még nem nekünk való, de ők kiröhögtek bennünket. Összevesztünk, és az igazi békülés valahogy elmaradt. Már nem a régi a barátság köztünk. Szeretnénk, ha minden úgy lenne, mint régen, amikor jól megvoltunk egymással, amikor igazi barátnők voltunk! Kérlek, segíts, adj tanácsot!

Csajok”

Válasz:

Kedves Csajok!

Sajnos az élet ilyen. Minden mozgásban, fejlődésben, változásban van, a helyzetek és az emberek is. Van egy nagyon találó görög mondás: „Kétszer nem lépsz ugyanabba a folyóba.” (Kr. e. 6. század, Hérakleitosz) Ezért nem kell megsértődni a lányokra, mert valamiben egymásra találtak, közös érdeklődésük van mostanában. Az nagyobb baj, hogy isznak és cigiznek. Erről kell velük minél előbb beszélgetni, és tudatni velük, mi az, ami számotokra nem elfogadható. Ők ketten úgy érzik, így felnőttébbek, menők... Amennyiben nem hallgatnak rátok, hagyjátok őket, hogy különvonuljanak, hisz nem kell minden áron megőrizni azt, ami nektek nem felel meg. Hagyjátok, hogy szabadon repüljenek. Lehet, hogy idővel rájönnek, kik az igazi barátaik, és visszatérnek hozzátok. Ha viszont nekik nem felel meg a ti társaságotok, nem kell mérgelődnetek és búsulnotok, ez azt jelenti, ők nem voltak igazán közétek valók.

Help!”

Túl sovány vagy?

Noha a vékony lányokat nagyon sokan irigylük az alakjukért, azoknak, akik túl soványak, s képtelenek hízni, ez az állapot legalább olyan lelki fájdalmat jelent, mint amivel a túlsúlyos tinik küzdenek.

Mit tehetsz? Először is beszélj az orvosoddal, hogy megállapítsa, tényleg túl sovány vagy-e, és nem valamilyen betegség húzódik meg a háttérben. Ha az orvosod is egyetért abban, hogy rád férne néhány kiló, ötleteink segíthetnek.

Vedd figyelembe az életkorod, fizikai állapotod és testalkatod

A növekedési folyamat rengeteg kalóriát éget el. Ha majd megállsz a növésben, újra felszedsz néhány kilót. Egyeseknél örökletes a törekeny testalkat, a modellek többsége, illetve sok színésznő is ebbe a kategóriába tartozik. Ezt sajnos sokan nem veszik figyelembe, s mikor egy gömbölyűbb testalkatú lány meglátja őket, eszement diétába kezd, hogy ő is hasonlítson rájuk.

Súlyzós gyakorlatokkal építs több izmot

A vékony testalkatúaknak az izomépi-tés különösen ajánlott. Így a tested sokkal formásabb, vonzóbb lesz, s nem fogsz törekenynek látszani.

Vezess naplót arról, mit eszel

Legalább egy hétig kövesd figyelemmel az étkezési szokásaidat! Megvan a napi háromszori, kiegyensúlyozott étkezés, vagy csak egész nap csipegetsz, s így kihagyod a főétkezéseket? Adódnak gondjaid az étvágyaddal, ha ideges vagy és aggódsz? Esetleg olyan aktív és elfoglalt életet élsz, hogy nincs időd a rendes étkezésre? Vagy az a típus vagy, aki mindenből csak csipeget, de semmit nem eszik meg? Az étkezési naplód-ba azt is vedd fel, milyen sokat/keveset ettél bizonyos ételekből. Fontos következtéseket vonhatsz le belőle.

Változtass azokon a szokásokon, amelyektől vékony lehetsz

Soha ne hagyj ki étkezést, különösen ne a reggelit! Még ha túlságosan izgulsz is egy-egy fevelés, dolgozat vagy más miatt, próbálj meg rendes ételt enni! A szervezetednek az érzelmeidtől függetlenül szüksége van a megfelelő mennyiségű tápanyagra. A jól táplált test pedig extra energiával lát el, a krízissel való megbirkózáshoz. Tudod, ép testben ép lélek.

Egyél táplálóbb nasikat

Ha gyorséttermi ételekkel vagy édes-ségek segítségével próbálsz meg pár kilót

felszedni, azzal többet ártasz a szervezetednek, mint gondolnád. Helyette próbálkozz a teljes kiőrlésű magvakból készült, aszalt gyümölcsökkel dúsított energiaszeletekkel, tejtermékekkel, magyóróvajás készítményekkel és aszalt vagy friss gyümölcsökkel.

Ha csak kicsit vagy sovány, próbáld meg a pozitív oldalát nézni a dolognak. Egy vékony test, mely egészséges, jól fejlett, mindig is vonzó lesz. Keress olyan öltözködési stílust, mely kihangsúlyozza legformásabb testrészeidet! Idővel, mikor már kevesebb kalóriára lesz szüksége a szervezetednek, úgyis fel fogsz szedni néhány kilót. Sokkal könnyebb lesz a későbbiekben megtartani a testsúlyodat, s kevésbé fenyeget az elhízás réme.

Ha aktív életet élsz, ne hagyj abba

A rendszeres testmozgás hozzátartozik az egészséges életmódhoz, akármilyen vékony is legyél. Ha szeretnél pár kilót felszedni, ne a mozgást hagyj abba, hanem növeld a bevitt kalóriamennyiséget.

Agerinc szervezetünk központi pillére. Megtámasztja a fej és a törzs súlyát, valamint védőburkot biztosít az idegeknek.

Hogyan működik a gerinc?

A gerincet 33 szabálytalan alakú csont, a csigolyák alkotják. Minden csigolya közepén van egy lyuk, melyen keresztül a gerincvelő fut. A csigolyák közti lemezek puha anyaggal vannak kitöltve, melyek lengéscsillapítóként működnek.

Az egészséges gerinc hátulról egyenes és függőlegesen húzódik a fejtől egészen a far közötti hasadék tetejéig. Oldalról nézve a gerincnek két görbülete van: egy a hát tetején, ami kidomborodik, egy másik pedig a hát alsó részén, mely befelé domborodik.

Mi a túlzott görbület oka?

A gerinc felső részén lévő túlzott görbületet domború hátnak hívják (kyphosis). Ekkor a hát görnyedtnak tűnik, és gömbölyűbb, mint általában.

Gerincferdülés

Az évek során a rossz testtartás is hozzájárulhat a kialakulásához, de a gerincet érintő betegségek is felelősek. A gyerekeknek is lehet domború hátuk, de a jelenség oka általában ismeretlen.

A túlzottan befelé ívelő derék is probléma lehet, többnyire a túlsúlyos embereknél. A nagy pocak az egyensúly hiányát okozza, így folyamatos kompenzációra van szükség a felborulás megelőzése érdekében. Emellett részben a gyenge hasizmok és a rossz testtartás is felelősek lehetnek. A domború hát még inkább hozzájárulhat a befelé ívelő derék kialakulásához.

Amikor a gerinc jobbra vagy balra görbül, azt hívják gerincferdülésnek. Leginkább a mellkas felső területén vagy a hát alsó részén fordul elő, és a kialakulásnak gyakran nem derül ki az oka.

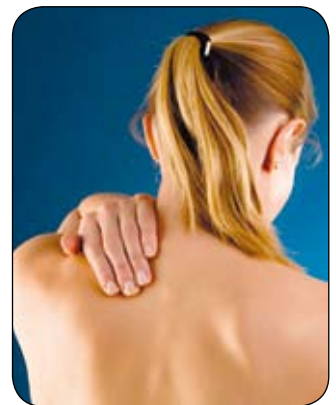
Nőknél sokkal gyakoribb és örökölhető probléma a gerinc-

ferdülés. Néhány gyermeknél veleszületett rendellenességként jelentkezik. Előfordulhat, hogy betegségek is okoznak izomgyengülést, esetenként izomsorvadást. Ha a lábak hosszúsága nem egyenlő, az szintén vezethet a gerinc ferdüléséhez.

Mik a tünetek?

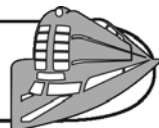
A domború hát és a túlzottan befelé ívelő derék izomlázal, izomfájdalommal jár. A gerincferdülés – ha nem egyértelmű a születéskor – késő gyermekkorban és kamaszkorban fokozatosan láthatóvá válik. Gerincferdüléssel személyeknél jelentkezhet járászavar, melyhez időnként hátfájás is társulhat.

Fontos, hogy ne hagyjuk figyelmen kívül a gerincferdülés érzelmi hatását sem, különösen azért, mert többnyire pubertás-korban jelentkezik, amikor egyéb testi változással is küzdeniük kell a fiataloknak.

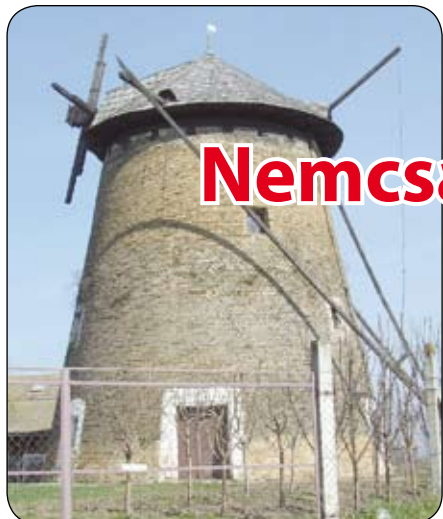
Hogyan kezelhető?

A domború hát és a túlzottan befelé ívelő derék esetében is a fizioterápiás kezelések nyújthatnak megoldást. A kezelés segít megerősíteni a gerinc támasztóizmait, valamint javít a rossz testtartáson. Fontos fenntartani egy ideális testsúlyt, hiszen ezzel elkerülhetőek a jövőbeni esetleges problémák. Gerincferdülés esetén is a fizioterápiás kezelések segíthetnek a gerinctámasztó izmok erősítésében.

Nemcsak Topolyán áll szélmalom

Malmok nyomába eredünk

Csúrogon egy szélmalom maradt meg a több tízből

Hatvan éve védelem alatt áll az egyetlen megmaradt vajdasági szárazmalom

Messzire utaztunk a múlt héten, amikor a Fekete-tenger melléki, mostanság gyakran emlegetett Krim-félszigetre látogattunk. Ezúttal is távoli kirándulásra invitálunk benneteket, csakhogy a távolság nem térben lesz nagy, hanem időben. Minthogy az egykori malmok nyomába eredünk.

„A malomnak nincsen köve, mégis lisztet jár, mégis lisztet jár...” – szól a népdal, mely hűen őrizi a gabonaőrlés szép emlékét, hűségesebben, mint maguk az építmények, a malmok, hiszen azok eltűntek. Vidékünk adottságából kifolyólag a vízimalmok errefelé nem voltak jellemzőek, a szélmalomok annál inkább. Sőt több szárazmalom is működött. Ezekben a jókora épületekben többnyire lovak segítségével őrölték a búzát vagy más gabonafajtát liszté. A gyártási folyamat változásával váltak feleslegessé ezek a malmok, olyannyira, hogy mostanra mutatónak is alig maradt belőlük.

A megmaradt kivételek közül talán a topolyai szélmalom az egyik legismertebb, de látványos a falu szélén álló csúrogi is. Nagyon kevés ez a száz évvel ezelőttihez viszonyítva, amikor őseink helységenként akár több tíz malmot is üzemeltettek. Nagykikindán például megmaradt egy szárazmalom, ami szintén nagy szó, mert a feljegyzések szerint az Alföldön csupán két szárazmalom található, egyik ezek közül nálunk. A másik az Észak-Tiszántúlon, a híres „kuruc” településen, Tarpán, Nyíregyházától 72 km-re, a Kárpátok és az Alföld találkozásánál van. Ebben a malomban 1929-ben őröltek

utoljára. Igaz ugyan, hogy a szárazmalmok nemigen éltek meg a 20. század derekát, mégis kevéske kutatás is elegendő ahhoz, hogy belásuk, ennél azért több szárazmalom maradt meg az utókornak. Neves a magyarországi vámosoroszi (a szentendrei skanzenben látható), és a szarvasi is, mely egészen 1962-ig működött.

De mi is az a szárazmalom?

A középkorban minden olyan malmot szárazmalomnak neveztek, melyet emberi vagy állati erővel hajtottak. Ebbe beletartozott a kézi hajtású kis malom, a taposómalom, a tiprómalom és a járgányos malom. A szárazmalmon kívül vízimalmok és szélmalomok őrölték a magot, sajtolták a szőlőt és az olajat, hajtottak más gépeket is. Később szárazmalmoknak csak az állati erővel hajtott malmokat neveztek. Eredete ókori, már a görögök és rómaiak használtak szárral vagy öszvérrel hajtott malmokat, ezekről nemcsak leírás, hanem ábrázolások és tárgyi emlékek is fennmaradtak. Magyarországon a 15. századtól kezdve használták, főleg olyan helyeken, ahol vízimalmok építése nem volt lehetséges. Ekkoriban csak Budán már 150 szárazmalom őrölte a gabonát. Az 1863-as malomösszeírás szerint Magyarország területén összesen 7966 szárazmalom működött, de számuk 1894-re 2033-ra csök-

kent. A szárazmalmok csaknem kivétel nélkül a sík vidéken dolgoztak, jellemző, hogy 1894-ben Erdélyben már egy sem állt. A 19. század utolsó harmadában a szárazmalmokat előbb a szélmalomok, majd a fejlettebb gőzmalmok szorították ki.

Ismered-e a következő szólásokat?

Két malomban őrölnek.
Két malomközt őrölődik.
Malomköz esett le a szívérol.

Addig azonban a járókerekes, általában lóval működtetett szárazmalom két egymással szorosan összeépült részből, a kerengősátorból és a malomházból állt. A kerengősátorban, a járószínen állt a malom hajtására szolgáló nagykerék, a kerengő. A kerengősátort tizenkét tölgyfaoszlop és az ezekre helyezett tizenkét szögű, gúla alakú, sátor formájú tető alkotta. A malomházban volt elhelyezve a kőpad, az őrlikővel és a szerkezettel. A járókereket általában két lóval húzták, egy kört egy perc alatt tettek meg az állatok. Az állatok körbe-körbe járása igen fárasztó volt, ezért nevezték el a szárazmalmot „lónyúzóznak”.

N-a

Tudod-e?

A mai Vajdaság területén az 1740-es feljegyzések már emlegetik a szárazmalmokat. Nagykikindán 1781-ben például 17 szárazmalom működött, 1800-ban 32, 1847-ben pedig 51! Nemcsak gabonát, hanem paprikát és borsot is őröltek benne. Egy órányi munkával átlagosan száz kilogramm gabonát lehetett megőrölni. A máig fennmaradt szárazmalmot 1899-ben építették, és 1945-ig üzemeltették. Az épület 1951-ben került állami védelem alá.

A szarvasi (Magyarország) szárazmalom ma is üzemképes

1	2	3		4	5		6	7	8	-
9				10			11			12
13			14							
15			16				17		18	
19		20		21		22		23		
		24	25			26	27			28
	29					30		31	32	
33					34			35		
36										

Keresztrejtvény

- Miért békés emberek a kopaszok?

- ...

A válasz a rejtvényben.

Vízszintes sorok: 1. A válasz első része, 9. Egyesült Államok, 10. Európai nemzet, 11. Ilyen kék az ég, 13. Átlátszó szárnyú rovar, 15. A múlt idő jele, 16. Szófaj, 17. Európai főváros, 19. ... Tin tin, 21. Még annál is lejjebb, 23. Fordítva rőtvdad, 24. Levegő görögül, 26. A tetejére, 29. A kaviár is ez, 30. Európai nemzet, 33. Ágneska, 34. De, 35. Román pénz, 36. A válasz befejező része.

Függőleges sorok: 1. Katonai szemle, 2. Kis Eszter, 3. Olasz tévé, 4. Nagy vízésés, 5. Magyar zeneszerző, 6. Katika, 8. Pályaudvar, 12. Folyó spanyolul, 14. Te és ő, 18. Elsüti a puskát, 20. Ékszer szerbül, 22. Három betűi keverve, 25. Erbium, 27. Hamis, 28. Egyfajta köszönés, 29. Rab..., 31. Alom, 32. Sérülés, 33. Dehogy! 34. ÁÁÁÁ.

Betűrejtvények

1

D		A
U		

 2

V	A
D	

 3

T	M	S
---	---	---

 4

Á
R

Skandináv rejtvény (19.)

Rejtvényünkben a képen látható német csillagász, matematikus és optikus nevét, valamint legjelentősebb felfedezését rejtettük el.

	OSZTÁLYOZÓ	▼	SZ	NEM HIÁNYZIK MELY HELYRE RAK?	▼	BOSZNIAI FOLYÓ	▼	BOLOND ...	▼	ÁRULÓ	▼	ZSEB-LÁMPA	▼		
	JAPÁN					NEUDÍMUM		EZ		BÁCSKAI HELYSÉG		PASKANDI GÉZA			
	RÚT							NAGY ÁLLÓVÍZ							
								TEST-TÁJÉKA							
	TELEVÍZIÓ				EZEN A NAPON			LE, SZERBÜL					MÁLTA		ITÓKA
					LYUKÁT KÉSZÍT			1001							
	BELGIUM			GYERMEKEM			BESZÉL A KECSKE						51		
				JÓD									NORD		
ZÉRÓ			MONGOL SÁTOR CSONTHEJAS			EURÓPAI NEMZET KORSZAK				VAJDASÁGI RÉGIÓ LÓRÁN LENKE					
450			ROE			ÉSZAK							ÉJFÉL ELŐTT		
FÜRGE HÜLLŐ			KARÁDI KATALIN			Ú.G.		ELŐKELŐ					HAMIS		
				BULI				LAK BETŰI				PÁL BETŰI			
				1000				SVÉD-ORSZÁG				EGY			
											ILUSKA				

Számjáték

		6	5		4	1		
	5	7	2	9	6	8	4	
2	8			7			6	5
3	4						1	9
6	9						8	2
	7	1				3	5	
		3	9		8	6		
			3	5	7			
				4				

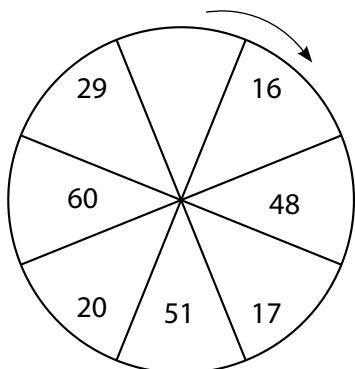
Az ábrát 1–9-ig terjedő, egész számokkal kell kitölteni úgy, hogy egy-egy sorban, oszlopban és nagyobb négyzetben minden szám csak egyszer forduljon elő.

Szókereső

	R					D		
	S	Z				R	E	
É	R	D				I	N	K
	B	R				K	E	
	N					D		

Olyan szót kell találnod, amely mindegyik sorral értelmes

Körszámtan

A számok egy bizonyos logika szerint követik egymást.

Kicsi sarok

Így is, úgy is

ARAB

KOCA

ÓKOR

RÓKA

Írd be a szavakat az ábrába úgy, hogy vízszintesen és függőlegesen is ugyan az a szó kerüljön sorra.

Névből név

1		○			○
2					○
3	○				
4				○	
5				○	

DIVÁD

ACSAB

DORNA

DEREN

ZLOST

Öt nevet kell kapnod, ha más sorrendbe rakod a betűket, és beírod a négyzetekbe. A körrel jelölt négyzetek betűiből rakd ki a hatodik nevet.

A 18. szám megfejtései

Berakós rejtvény

Főzőcskét

Betűrejtvények

1. narancs, 2. banán, 3. barack, 4. meggy

Minirejtvény

orgona

Anagramma

májusfa

Lóugrásban

Szükségtelen. Remek olvasó vagyok.

Szókihúzó

füge

Betűpótlás

Májusi eső aranyat ér.

A 17. skandináv rejtvény megfejtése:

SZINYEI MERSE PÁL, LILARUHÁS NŐ

Könyvjutalmat kap:

Nagy Evelin, Topolya

HOROG

Kialakult a csapat

A temerini Kárász Sporthorgász Egyesület kishorgászainak selejtező versenyéről

AJegricska szőregi szakaszán tartották a temerini Kárász Sporthorgász Egyesület kishorgászainak első idei versenyét. Ezen a versenyen dönt el, ki fogja képviselni az egyesületet a nyár folyamán megrendezésre kerülő Jó Pajtás Ligában.

Kellemes napsütés, barátságosan oldalszél, enyhén zavaros víz és vegyes halállomány várta a versenyzőket. A pálya bal szárnya felől fújdogáló szél okozott legtöbb kellemetlenséget. Bár nem korbácsoló hullámokat, a víz felszíni rétegeit alaposan felgyorsította, és megnehezítette a hosszabb felszerelés használatát is.

Emiatt a versenyzők többsége a rövidbotos küszözés mellett döntött, amely biztos pontszerzési módszernek számít az ilyen versenyeken. A tenyeresre és az ennél nagyobb fogásokra kevesen hajtottak rá, mert a szél miatt igen körülményes volt kezelni a hosszú spicbotokat, meg az etetésen tartani a szerelékét. Nagy kár, mert a szórványos fogások alapján sejthető, hogy szélcsendes időben nagyon

szépen megteltek volna a haltartók, és látványos fogásoknak lehettünk volna szemtanúi. A néhány természetes dévérkeszeg, ezüstkárász meg vörösszárnyú sokat javított zsákmányolójuk helyzetén, és esetenként éppen ezek a fogások döntötték el a végső helyezést.

A kiscsoportosok versenyét Kothay Arnold nyerte meg, őt Erős Barnabás követi, míg a harmadik helyezett Gál Szonya. Kothay szinte végigküszözte a versenyt, és csak a verseny vége felé tett hozzájuk egy természetes dévért. Erős Barnabás folyamatosan nagyhalas taktikát alkalmazott, sikerült is nekik 2-2 dévért és ezüstkárászt fognia.

A nagycsoportosoknál szinte papírforma szerint alakultak a dolgok, az első három helyezett azok közül került ki, akiknek már gazdag versenytapasztalatuk van, és akik eleve esélyesek voltak a dobogóra. De nem ment ilyen simán. Akárcsak a kiscsoportosoknál, a lányok az idősebb korosztálynál is beleszóltak. Müller Krisztina ugyanis nagyon jól horgászott, szinte a lefújásig állta a versenyt a fiúkkal, és csupán grammokkal lemaradva csúszott a negyedik helyre. Mivel a nagycsoportosok pályaszakaszán nagyobb hal egyáltalán nem harapott, a versenyt az döntötte el, ki forgatja jobban a snecizőt. Pásztor Krisztián folyamatosan felszerelésgondokkal küszködött, olyan sok hal maradt le horgáról, mint

Müller Krisztina

még soha. Ám tapasztalt versenyző lévén folyamatosan megőrizte a halat, állandóan volt kapása, ráadásul a hajrában még egy 15 dekás vörösszárnyúval fűszerezte a küszszákmányt, és győzött. A második, mindössze 40 gramm lemaradással, Salamon Roland, őt pedig Samu Roland követi.

Buzás Mihály-Kothay Sándor

Samu Roland

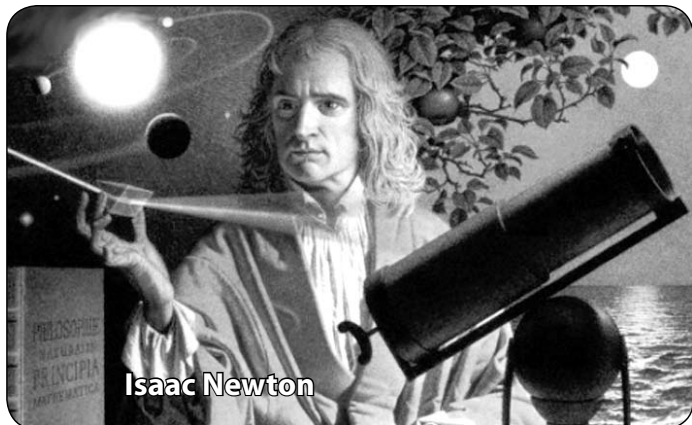
Salamon Roland

Erős Barnabás

Pásztor Krisztián pályagyőztes

Isaac Newton

Tudtad, hogy a keresztény és zsidó vallásban a szivárványt az özönvíz után az Istennel kötött szövetség jelképének tartották? És azt, hogy bizonyos vallásokban az égbe vezető útnak tartják? És azt tudtad-e, hogy létezik fehér szivárvány is?

A fehér fény színei

A híres angol tudós, Isaac Newton volt az első, aki megmagyarázta, mi a szivárvány, a 17. században, Descartes korábbi optikai munkásságának felhasználásával.

Megmutatta, hogy a napfény különböző színekből áll, amit az ember szeme nem tud elkülöníteni. Valójában, ha a napba nézel délben (légy óvatos, egy pillanatnál ne tartson tovább), fehéreként jelenik meg.

A fény színek sorozata: piros, narancs, sárga, zöld, kék, indigó és ibolya, melyet látható spektrumnak nevezünk.

A prizma

A fény továbbterjedése mindig egyenes vonalú, de az iránya megváltozhat, mikor útjába akadály kerül. Annak bemutatására, hogy a fehér fény valójában színek keveréke, Newton háromszög alakú üveget használt, amit prizmának hívunk. Amikor a fény átmegy a prizmán, megváltozik az iránya (amit fénytörésnek nevezünk). A törési szög az egyes színeknél más és más, így amikor a fény átmegy a prizmán, hét különböző színt ad. A fényről azt mondhatjuk, hogy felbontottuk.

A szivárvány keletkezése

Ahhoz, hogy szivárványt lássunk, két dologra van szükségünk: a Napra (aminek a hátad mögött kell lennie) és esőcseppekre. Amikor

Híd az égbe

A szivárvány

az esőcseppek lebegnek a légkörben, mindegyikük kicsi prizmaként viselkedik. A napsugár áthalad az esőcseppeken, és a fény megtörik, szivárványt hoz létre. A szivárvány akkor alakul ki, ha a levegőben lévő vízcseppeket a napfény alacsony szögben éri. Akkor a leglátványosabb a jelenség, ha az égbolt felét még felhők borítják, a szemlélő pedig a napnak háttal áll. Így a kialakuló szivárvány élesen elválik a mögötte lévő sötétebb háttértől. Gyakran látható szivárvány vizeses vagy szökőkút mellett is.

A szivárvány felső, piros csíkja és a megfigyelő között 42 fokos szög van. Mivel ez a szög állandó marad, általában egy félkört látsz valahol a távolban. Ha repülön utazol, láthatod a teljes kört is!

Tudtad, hogy létezik fehér szivárvány?

Ritkán látható az úgynevezett fehér szivárvány, amit holdfényes esteken lehet látni. Mivel az emberi szem gyengén érzékeli a színeket halvány fényben, a szivárvány fehérnek hat.

A szivárványhoz kapcsolódó hitek és legendák

A vallásokban és a népmesékben a szivárvány gyakran az égbe vagy egy másik világba vezető híd. Az ausztrál mitológiában a szivárványkígyó teremtette a világot. A görög mitológiában a szivárványt Írisz istennővel azonosították. A zsidó és keresztény mitológiában Isten az özönvíz után az emberekkel kötött szövetség jelképeként adja, ezért terjedhetett el az a bibliai eredetű elképzelés is, amely szerint a szivárvány a béke, az áldás jelképe.

A magyar néphiedelemben közismert volt a szivárvány színeiből való jóslás: az egyes színsávok szélességéből, egymáshoz viszonyított arányából következtettek a mezőgazdaság bekövetkező eseményeire: a széles, zöld csík jó búzatermést, a vörös jó bortermést (vagy háborút) jelentett.

Ma már nehéz elképzelni, hogy valaha ilyen természetfeletti erőt tulajdonítottak a szivárványnak, de az kétségtelen, hogy csodás jelenség, bárkit ámulatba ejt ma is az égen átfutó szivárvány.

Biztos veletek is megesett már, hogy társasozni készültetek, amikor rájöttetek, hogy már megint eltűntettétek az összes dobókockát. Ennek orvoslására íme egy praktikus tanács.

Az új kockánk kellően nagy lesz ahhoz, hogy ne guruljon be a szekrény alá vagy máshova.

Amire szükségünk lesz az elkészítéséhez: olló, ragasztó, valamint néhány színes kartonpapír.

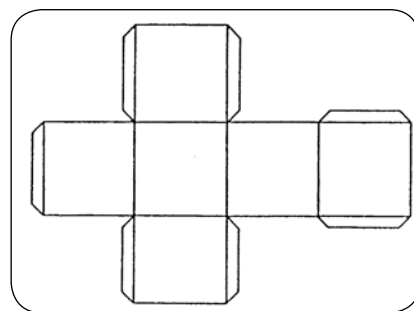
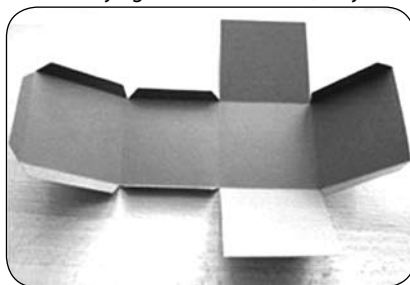
Első feladatunk, hogy megszerkesszük az alapot, amely majd a dobókocka vázát fogja alkotni.

Csináld magad

Dobókocka

Ha úgy könnyebb, először egy sima papírra is megrajzolhatjuk az alaprajzot, persze az ügyesebbek azonnal kezdhetik a színes kartonpapírra is. A kocka oldalai 8 centiméteresek lesznek, a fülek pedig 1 centiméteresek. Ha elkészültünk, vágjuk ki a palástot, majd a füleket is sarkosan.

Amint végeztünk az ollózással, a vonalak mentén hajtogassuk be a füleket, majd azo-

kat beragasztóva illesszük össze a mértani testet.

Ha kész a kockánk, már csak a pöttyök hiányoznak. Ezeket is, hipp-hopp, megtervezhetjük, csak egy pénzérme néhányszori körberajzolását kell kivitelezni pár világos színű karton segítségével.

Kivágásuk után arányosan ragasszuk fel őket a kockára.

Ha ezzel megvagyunk, kicsit hagyjuk száradni, aztán már csak a társasjátékot kell előkeríteniünk, és mehet is a játék!

Jó dobálást és sok szerencsét!

Próbaút

– Te kipróbáltál tegnap egy új autót. Hogy ment?
– Elmeséljem, vagy holnap majd elolvasad az újságban?

Állatmese

– Magyarázd el, mi az az állatmese! – szólítja fel Ferit a tanár.
– Az olyan, mint amikor egy ló meg egy ökör úgy beszélget egymással, mint ahogy most én a tanár úrral.

Vasútállomáson

Izgatott néni keze érkezik az állomásra.
– Tessék már mondani, régen elment a vonat?
– Alig egy perce.
– Hála Istennek. Már azt hittem nagyon elkések...

Szállodában

– Mondja, kérem, miért lóg egy kötél a szobám ablaka előtt?
– Kérem, ha tűz ütne ki, ezen a kötélén lejuthat a földszintre.
– És minek van a Biblia az éjjeliszekrényemen?
– Arra az esetre, ha a kötél is tüzet fogna...

Színházban

A színházi előadás alatt egy néző odamegy a pénztárhoz, és megkérdezi:
– Visszaváltaná a jegyemet?
– Miért? Nem tetszik a darab?
– De tetszik, csak félek egyedül a nézőtérben...

Nincs türelme

Kovács horgászik. Egy idegen férfi ül mellette, és szótlánul nézi. Kovács egyszer csak kifakad:
– Már három órája figyel, fogok-e halat. Maga miért nem horgászik?
– Nincs hozzá türelmem...

Étteremben

– Pincér! Egy légy van a levesemben!
– Pszt! Ott a pók a tányér szélén, mindjárt elkapja!

Kulcs és kulcslyuk

Az átlumpolt éjszaka után hajnal felé érkezik haza a férj. Próbálgatja a bejárati ajtó zárját, de csak nem boldogul. A zajra felébred a feleség, és leszól a hálószoba ablakából:
– Nincs nálad a kulcsod, drágám?
– Dehogynem. A kulcs itt van, de nem dobnád le azt az átkozott kulcslyukat?

Üvegházban

A sündisznóbébi eltéved a sötétben, és bekeveredik az üvegházba. Hosszas bolyongás után, amikor nekimegy egy kifejelett kaktusznak, boldogan tárja szét mancsocskáit:
– Mama!

Vízimentők

A vízimentő-tanfolyamon az első óra elején az előadó szigorúan a hallgatók szemébe néz, majd azt mondja:
– Hölgyeim és uraim! Egy dolgot jegyezzenek meg: ez a műfaj nem olyan, mint a sport-horgászat. Itt nem kell a kicsiket visszadozni!

Vajon hol lennének?

A családi veszekedés kellős közepén a kiborult asszony dühösen felkiált:
– Mit gondolsz, hol lennétek ti, férfiak, nélkülnk, nők nélkül?
– Pontosán tudom, drágám – feleli nyugodtan a férj. – Még mindig a paradicsomban!

Karate

Móricka beiratkozik karatetanfolyamra. Este felhívja a barátját.
– Meséld, milyen volt?
– Nagyon érdekes, már tudok cserepet törni.
– Cserepet? Na ne viccelj!
Olyan kemény lett egy edzés alatt az öklöd?
– Nem az öklöm lett kemény, hanem a gipsz!

Csillagok

Hazaérkezik a férj a munkából. Átöltözik, kimegy a kertbe, és felnéz az égre.
– Milyen érdekes – mondja –, tegnap mennyi csillag volt az égen, ma pedig egy sincs.
– Persze hogy nincs – mondja a felesége –, amikor tegnap este a horgásztaggyűlésen mindet lehazudtat az égről...

Jó kezdet

Kezdő humorista beadja első művét a szerkesztőnek.
– Na, hogy tetszik? – kérdezi.
– Olyan, mint az autósztroda – mondja a szerkesztő.
– Hatalmas?
– Nem. Hosszú és lapos...

Chuck Norris érzelmi világa

Miért?

- Miért ragasztották fel a békát a borítékra?
- ?
- Mert levelibéka...

Mi lesz?

- Mi lesz, ha keresztezed a tonhalat a bálnával?
- ?
- Tonnahal...

Rómában

Egy amerikai házaspár áhítattal szemléli Rómában a Colosseumot.

- Te, Jim, ez csodálatos! - sóhajt fel az aszszony.
- Igen, Mary. És képzeld el, milyen lesz, ha majd elkészül!

Marslakók a Földön

Marslakók szállnak le a Földre. Ahogy sétálnak a városban, észrevesznek egy parkolóórát. Vizsgálják egy ideig, nézegetik, majd az egyikük megszólal:

- Hát, tudod, nagyon rondák ezek a földi nők!

Sétaidő

- Jean, esik az eső?
- Esik, uram.
- Akkor vigye le a halakat sétálni.

Telitalálat

Kijön a részeg a kocsmából. A tér közepén egy amatőr csillagász szögezi a távcsövét az égboltra. A részeg megáll mellette, nézi, egyszerre csak leszalad egy csillag az égről.

- Hűha! - csodálkozik tántorogva a részeg.
- Ezt aztán csudára eltrafálta, komám!

Nyúlnevek

- Hogy hívják a sült nyuszit?
- Tepsifüles.
- És a fiúnyuszit?
- Hapsifüles.

Vizsga

Két rendőr vizsgázik. Bemegy az első a vizsgáztatóhoz. Kérdezik tőle:

- Barna, és fűzője van. Mi az?

A rendőr rávágja:

- Bakancs!
- Helyes. Átment a vizsgán.

Kimegy a rendőr, kérdezi a társa:

- Na, mi volt a kérdésre a válasz?

- Bakancs - mondja neki az első vizsgázó.

Behívják a második rendőrt is.

Kérdezik tőle:

- Falon van, és ketyeg. Mi az?

A rendőr visszakérdező:

- Fűzője van?

- Nincs.

- Akkor szandá!!!

Monogram

A rendőr megállítja a biciklipárossal gyanúsítottat, és kéri tőle:

- Kié ez a kerékpár?
- Az enyém.
- És hogy hívnak?
- Nagy Tóninak.
- És akkor miért van rajta K. J. monogram?
- Mert Nagy Tónikájé!

Nem elég?

Egy férfi panaszkodik a barátjának:

- Képzeld, tegnap vettem az antikváriumban egy könyvet, aminek az a címe, hogy Hogyan lehet milliomos? És csak otthon vettem észre, hogy a fele lap ki van tépve belőle!

- Na és, neked félmillió már nem is elég?

Fél évszázad

A skót sokáig válogat a sapkák között, míg végre talál magának egy megfelelőt.

- Az igazat megvallva, pontosan olyat szerettem volna vásárolni, mint ez a régi, amelyet szintén önnél vettem - mondja.

- Ez lehetetlen, uram - válaszol a kalapüzlet tulajdonosa. - Én csak ötven évvel ezelőtt nyitottam meg az üzletemet...

Mi a rosszabb?

- Mi rosszabb annál, mint amikor beleharsz egy almába, és egy kukacot pillantasz meg benne?

- Ha csak egy fél kukacot látsz benne!

Halló!

- Halló! 22-222-222?
- Igen.
- Kérem, hívja a mentőket, beszorult az ujjam a tárcsába!

Trombita

- Jean, forró a trombita?
- Nem, uram.
- Akkor miért fújják?

Az okos Morzsi

Kovács a kutyájáról áradozik a barátjának:

- Az én Morzsim olyan okos, hogy minden reggel felszólítás nélkül behozza nekem az újságot.

- Nagy dolog! - fanyalog a barát. - Bármelyik jól idomított kutya képes erre.

- Az lehet, csak hogy én egyetlen újságra sem fizetek elő.

Tökmindegy

- Hogy hívják a lábatlan kutyát?
- ?
- Tökmindegy. Úgysem jön oda.

Parókás utcai kiállítás

Amájusi ünnepek előtt húsvét témájú rajzokat készítettünk. A munkák egyik részét a szabadkai Stara optika látszerészeti üzletbe juttattuk el. A díjkiosztó az üzlet előtt, az utcán volt. Érdekes módon a rajzokat a két fa közé felerősített madzagra csipeszelték fel, és a szülők papírcetlikkel szavazhattak a legérdekesebb alkotásokra. A díjkiosztó előtt egy színész segítségével előadást adtunk. Parókákat, gitárokat kaptunk, és zenéltünk. Minden résztvevő kapott egy kis apró ajándékot. Osztályunkból Sipraga Lúna és Zemkó Attila vigaszdíjban részesült, valamint Miskolci Helgát, Nikolics Blankát és Savović Milat maga a tulajdonos jutalmazta meg. Nagyon jól éreztem magam ezen a díjkiosztón.

**Sipraga Lúna és Miskolci Helga,
4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka**

Örülünk minden sikernek

Már nagyon vártam április 26-át, a csantavéri hittanos kirándulást. Egész napos program volt barátkozási lehetőséggel. Érdekes miséket tartottak, dob, basszusgitar, gitár kísérte az énekeket. Kézimunkázásra, sportolásra is volt lehetőség. Nagyon élveztem. A rajzpályázat eredményhirdetésére is sor került a templomban. Osztályunkból Szakáll Edina második, Nikolics Blanka pedig harmadik díjban részesült. – **Fehér Noémi**

Természetből megírtuk a szerb történelmi részből a felmerőt. Nyolc kérdést kaptunk. Szerintem könnyű volt. Izgatottan várjuk az eredményt. – **Savović Mila**

Egyik nap az angoltanárnő bejelentette, hogy talált egy olyan pályázatot, ahol angol könyveket lehet nyerni. Képregényt kellett angol szöveg beírásával készíteni. A munkákat Belgrádba küldte. Osztályunkból 11-en vettek részt. A napokban tudtuk meg, hogy iskolánk díjazott lett. Mivel rajtunk kívül mások is pályáztak az alsó osztályokból, így a jutalomkönyvek az iskolában maradnak. A tanárnő egy kézre húzható bábut kapott. Nagyon örültünk az újabb sikernek. – **Spasić Nikola, Zemkó Attila, Dékány Máté, Nikolics Blanka és Kávai Rita**

**Valamennyien a szabadkai J. J. Zmaj iskola
4. osztályának tanulói**

Palicson jártam

Szeretek kirándulni, emlékezetes marad számomra a palicsi látogatásom. Körbejártuk a tavat, megnéztük a Vértót, a Mária-kápolnát. De a legtöbb időt az állatkertben töltöttünk. Nagyon sok új látvány van, amióta utoljára ott jártam. Például a szurikaták vagy a medve új barlangja. Nagyon érdekesek voltak az állatok. Élményekkel gazdagodva tértem haza.

Zámbó Illés, 6. osztály, Bácskertes

Vajdasági Piknik

Június 1. Vasárnap
Szentendrei Pápai-sziget. Kapunyitás: 10h.

Bográcsfőző verseny az Arany Fakanál díjért
Fociverseny a Kulen kupáért

• Röpplabda • Látnisz • Asztalitenisz • Csocsó

Gyerekprogramok:
Néptáncok, kézműves foglalkozások, alkotóverseny, mesejáték.

A sziroml ingyenes, az egységértéke kitér.
Járású május 26.
vajdasagibaraj@gmail.com

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormánya

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

TIPPNET
SZABADKA
KARADJORDJE UT 2
024555.765
WWW.TIPPNET.RS

WiFi, 5G, ADSL, Web

67 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvoda Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Buzogány Kardos Julianna** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Tomán Mária ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.tippnet.rs/jopajtas> ■ jopajtas.szerk@magyarszo.com